

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 120, ЧИСЛО 18, П'ЯТНИЦЯ, 3 ТРАВНЯ 2013 РОКУ

1893

Vol. 120, No. 18, FRIDAY, MAY 3, 2013

\$1.00

Д-р В. В'ятрович – про оновлення історії

Левко Хмельковський

ВИПАЇ, Нью-Джерзі. – Зустріч з директором Центру історії державотворення України ХХ ст. в Національному університеті „Кієво-Могилянська академія“ д-ром Володимиром В'ятровичем відбулася 19 квітня в Українському Американському культурному центрі Нью-Джерзі.

Серію лекцій д-ра В. В'ятровича 7-26 квітня в Америці організував Американський комітет на підтримку Центру історії під егідою Світового Конгресу Українців, Світової Конференції Українських Державницьких Організацій, у співпраці з Кієво-Могилянською фундацією Америки та Центром дослідження взаємин Україна-США.

На зустрічі д-ра В. В'ятровича представив голова відділу Українського Конгресового Комітету Америки (УККА) в повіті Моріс Михайло Козюпа.

В. В'ятрович – голова Вченої ради Центру досліджень визвольного руху, члена Наглядової ради Національного музею-меморіалу жертв окупаційних режимів „Тюрма на Лонцького“ у Львові, колишній директор Архіву Служби безпеки України.

Виконавчий директор Ліги українців Канади Борис Потапенко, який супроводжує д-ра В. В'ятровича у поїздки, пригадав роки, коли закордонні українці в Нью-Йорку та Нью-Джерзі розпочали добувати правду про стан поневоленої України, щоб донести її Америці і світові. Після Помаранчевої революції цю справу продовжило молоде покоління, до якого належить В. В'ятрович, але становище в Україні тепер вимагає донесення цієї правди до самих українців, коли відновлення історії за правління проросійської влади перейшло з державного рівня на громадський.

Д-р В. В'ятрович виступив з лекцією „(Не)подоланий тоталітаризм: український урок про те, як минуле формує сучасність“.

(Закінчення на стор. 7)

Під час зустрічі з громадою у Випані, Нью-Джерзі, (зліва): Михайло Козюпа, Володимир В'ятрович і Ярослав Завійський. (Фото: Рома Гадзевич)

Відзначили 27-му річницю Чорнобиля

Левко Хмельковський

САВТ-БАВНД-БРУК, Нью-Джерзі. – Український історико-освітній центр і Консисторія Української Православної Церкви в США 25 квітня відзначили 27-му річницю вибуху на Чорнобильській атомній електростанції. Рівно о 7-й год. вечора дзвони в Українській право-

славній церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозваного символізували дзвони Чорнобиля, закликаючи пом'янути жертви трагедії 26 квітня 1986 року та її наслідків у наступні роки.

Панахиду відслужили Митрополит УПЦ в США Антоній, Єпископ Даниїл та настоя-

(Закінчення на стор. 5)

Під час освячення посаджених дерев (зліва в першому ряді): о. Олег Гуцул, Генеральний консул України в Нью-Йорку Ігор Сибіга, Митрополит Антоній, Єпископ Даниїл, о. Юрій Сівко. (Фото: Левко Хмельковський)

Замовлено пам'ятник Олені Телізі

Сергій Горичвіт

КИЇВ. – 28 березня дирекція реставраційно-відновлювальних робіт міської адміністрації уклала угоду з скульптором Олександром Рубан на придбання її моделі пам'ятника Олені Телізі. Скульптурну композицію мають відлити з бронзи і встановити на території меморіального комплексу „Бабин Яр“. Завершити роботи повинні упродовж місяця.

Багато разів представники громадськості вимагали від Кабінету міністрів і Київської міської державної адміністрації вшанувати пам'ять талановитої поетеси Олені Теліги, яка віддала своє життя за визволення України. Про це йшлося 21 лютого під час віча у Бабиному Яру на вшанування загиблих патріотів у день їхнього розстрілу. Та краплею, що прорвала запруду мовчазного спротиву влади встановленню пам'ятника, стало офіційне звернення народного депутата, уповноваженого представника Всеукраїнського об'єднання „Свобода“ на Одещині Павла Кириленка до Прем'єр-міністра України Миколи Азарова з вимогою виконати указ Президента Віктора Ющенка щодо встановлення у Бабиному Яру пам'ятника О. Телізі.

За результатами конкурсу найкращим було визнано проєкт скульпторів О. Рубан, Віктора Липовки та архітектора Івана Єршова. Не чекаючи спорудження монументу, громадськість ще у 1992 році домоглася встановлення у Бабиному Яру дерев'яного хреста та меморіальної плити на честь розстріляних німцями патріотів. У липні 2009 року вандалі повалили хрест і розбили мармурову дошку. Після відновлення спалюваного меморіалу якийсь зловмисник підпиляв хрест. Таким „пораненим“ стоїть він і нині.

Проєкт пам'ятника Олені Телізі у Бабиному Яру.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Евросуд виправдав Ю. Тимошенко

КИЇВ. — Європейський суд з прав людини одностайно виніс рішення у справі экс-прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко, в якому йдеться, що її арешт та утримання під вартою є незаконними та політично мотивованими. Про це йдеться на офіційному сайті партії „Батьківщина“. У вівторок, 30 квітня, у Страсбурзі Європейський суд з прав людини розглянув скаргу экс-прем'єра, яка стосується незаконності її арешту і утримання під вартою у серпні 2011 року в рамках так званої „газової справи“. (Бі-Бі-Сі)

■ „Вставай, Україно!“ завершилася в Сумах

СУМИ. — 27 квітня у Сумах на площі Незалежності завершилося віче учасників опозиційної акції „Вставай, Україно!“. У ньому взяли участь провідники трьох парламентських фракцій Арсеній Яценюк („Батьківщина“), Віталій Кличко (УДАР), Олег Тягнибок („Свобода“), а також близько 10 народних депутатів від опозиції. Дані про кількість учасників віча відрізняються. Опозиція повідомила, що у вічу взяли участь від 6,000 до 7,000 осіб. У той же час в міліції повідомили, що учасників віча було близько 1,800 осіб. Вічу передували марші учасників акції, які пройшли від головного корпусу Української академії банківської справи, до площі Незалежності. Прихильники опозиції несли велике полотнище Державного прапора України, а також прапори опозиційних партійних організацій та червоночорні прапори. Крім того, у них були плякати „Вставай, Україно!“ і „Юлі - свободу!“. А. Яценюк закликав сумчан 18 травня приєднатися до заключного віча учасників акції „Вставай, Україно!“ у Києві. („Кореспондент“)

■ 200-річчя Тараса Шевченка

КИЇВ. — Віце-прем'єр-міністр Костянтин Грищенко провів нараду щодо організації відзначення 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка, під час якої обговорено актуальні питання спорудження в Астані (Республіка Казахстан) пам'ятника Т. Шевченкові, відзначення ювілею у Литовській Республіці, Російській Федерації, Республіці Польща та інших державах, а також проведення заходів у міжнародних організаціях. Про це 30 квітня повідомили у прес-службі віце-прем'єр-міністра. У нараді взяли участь представники центральних органів виконавчої влади, які відповідають за хід підготовки до ювілейних заходів. Учасники наради говорили про завдання, визначені Президентом України та урядом. Особлива увага була приділена тим напрямкам, які вимагають активізації зусиль та ресурсів, зокрема реконструкціям, ремонтам, будівництву об'єктів, підготованні та друковані видання, виробництву теле- та кінофільмів тощо. Поряд з цим підкреслювалася важливість міжнародного аспекту святкувань з огляду на вагомий внесок Кобзаря у світову культурну спадщину. (УНІАН)

■ Україна втратила книжковий ринок

КИЇВ. — Стан книжкового ринку в Україні „плачевний“, а система книгопоширення зруйнована. Про це 24 квітня під час засідання колеґії Державного комітету телебачення і радіомовлення України сказав директор департаменту видавничої справи та преси „Держкомтелерадіо“ Олексій Кононенко. „Ситуація плачевна. Книговидавці це знають, книготорговці більше того знають. Ми всі цю ситуацію знаємо“ — сказав він, додавши, що українська книга все ж видається і має попит. Він повідомив, що „Держкомтелерадіо“ разом з громадськими організаціями та експертами провели попередню аналізу стану української книговидавничої сфери. Перша подібна аналіза за 20 років показала, що книговидання і книгопоширення не є не тільки першочерговим питанням у деяких областях, а за останні п'ять років взагалі не розглядалося ні на яких засіданнях відповідних місцевих органів окремих областей. „У нас зруйнована система книгопоширення, у нас немає державних крамниць, у нас тільки приватні“ — сказав А. Кононенко і зазначив, що Україна фактично втратила національний книжковий ринок. („День“)

X Світовий конгрес українців відбудеться 20-22 серпня у Львові

Ірина Мицак

ЛьВІВ. — 20-22 серпня в Національному університеті „Львівська Політехніка“ відбудеться X Світовий конгрес українців, у якому візьмуть участь делегати складових організацій СКУ з 33 країн світу, представники 14 країн, з якими СКУ підтримує зв'язки, а також українська громадськість з України та діаспори.

Конгрес присвячується пам'яті жертв Голодомору-геноциду 1932-1933 років, тому 20 серпня біля пам'ятника Тарасові Шевченкові відбудеться вшанування пам'яті жертв Голодомору. Після цього у Львівському національному академічному театрі опери та балету

ім. Соломії Крушельницької відбудеться урочисте відкриття конгресу.

Делегати обговорять актуальні для української спільноти питання та накреслять шляхи діяльності на наступний п'ятирічний термін. Буде обрано новий склад керівних органів СКУ.

Проведенню у Львові конгресу сприяють Національний університет „Львівська Політехніка“ разом з його Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою та міська влада Львова.

З детальнішою інформацією про конгрес українців можна ознайомитись на сайті: www.ukrainianworldcongress.org.

Вклонилися пам'яті Максима Чайки

Сергій Горицьвіт

ОДЕСА. — Чотири роки тому, 17 квітня 2009 року, від рук представників екстремістської проросійської організації „Антифа“ загинув 21-річний студент університету, активіст молодіжної організації „СіЧ“ („Слава і честь“) Максим Чайка. Загибель активіста сколихнула громадськість України. У день похорону його друзі та однокурсники провели у місті багатолюдний марш пам'яті. Вони заявили, що М. Чайку вбито з політичних мотивів як борця за утвердження національної ідеї й розбудову Незалежності України.

Президент України Віктор Ющенко доручив розслідувати зв'язки вбивць М. Чайки з антиукраїнськими організаціями. Слідчі органи запідозрили у вбивстві Андрія Довганя, але його досі не можуть розшукати.

У четверту річницю з дня вбивства українського патріота громадськість Одеси пікетувала управління Міністерства внутрішніх справ та Служби Безпеки України з гаслом „Де вбивці Максима Чайки?“. Присвячену йому книжку спогадів, яка побачила світ у 2010 році, було названо „Українець“. Нині М. Чайці сповнилося б 25 років. Промовці під час акції протесту наголошували, що нині його постать для багатьох стала символом боротьби за Україну.

Учасники акції прийшли на Олександрівський проспект, де пролилася кров М. Чайки, поклали квіти і вшанували його пам'ять хвилиною мовчання.

Пам'ятник на могилі Максима Чайки. (Фото: Сергій Горицьвіт)

Влада України ризикує державним суверенітетом

КИЇВ. — 26 квітня у Верховній Раді зареєстровано поданий Кабінетом міністрів законопроект, метою якого є скасування заборони на приватизацію Національної компанії „Нафтогаз України“ і її дочірніх фірм.

Незалежні експерти в ділянці енергетики і представники опозиційних сил рішуче остерігають від цього кроку, наголошуючи, що приватизування української газо-транспортної системи загрожує ліквідацією енергетичної безпеки країни і втратою державного суверенітету.

Протягом останніх трьох років уряд України провадить безрезультатні переговори з Росією про зниження ціни на газ та перегляд кабально-го газового контракту, укладеного в січні 2009 року. Москва весь час наполягає на тому, що зниження ціни на газ можливе тільки у тому випадку, коли російський газовий монополіст „Газпром“ візьме безпосередню участь в управлінні українською газо-транспортною системою.

На думку відомого київського експерта у галузі енергетики Михайла Гончара, насправді влада під страшним і вже відвертим тиском Москви хоче скасувати не лише закон України „Про магістральний трубопровідний транспорт“, але й заодно поламати сам хребет українського законодавства — закон „Про засади внутрішньої та зовнішньої політики“, в якому чорним по білому написано, що українська енергетика діє узгоджено з правилами Європейського союзу. „Контроля над українською енергетикою дає Росії змогу легше втягнути Україну в євразійський інтеграційний проект. Якщо оволодіти інфраструктурою, передусім енергетичною, особливо в країнах, котрі мають надзвичайно енергозатратну економіку, то в цьому випадку вдасться перестроювати політичну орієнтацію цієї країни — з європейської на російську“, — говорить М. Гончар.

Колишній керівник Фонду держмайна Украї-

ни Олександр Бондар сказав у розмові з журналістами: „Швидше за все, влада має якісь таємні домовленості з Росією. Газову трубу можуть просто віддати. За такою ж схемою свою газо-транспортну систему віддала Росії Білорусь“.

„Державною зрадою“ назвав ініціативу влади провідник Всеукраїнського об'єднання „Свобода“, депутат Верховної Ради Олег Тягнибок. „Після багатьох місяців спекуляцій з приводу газо-транспортної системи режим Віктора Януковича офіційно підтвердив своє бажання відмовитися від контролю над цією системою на користь Кремля, тим самим вчинивши державну зраду, оскільки передання Росії української газо-транспортної системи поставить хрест на будь-яких кроках України до енергетичної незалежності. Це пряма зрада національних інтересів, а всі ініціатори цих законодавчих змін, як і всі ті, що своїми голосами у Верховній Раді підтримують цей законопроект, є державними зрадниками“, — підкреслив О. Тягнибок.

Ще гостріше висловився про немудрий і небезпечний крок української влади відомий український письменник і дипломат, Посол Юрій Щербак: „Росія без України ніколи не стане імперією. Але, підпорядкувавши Україну, вона автоматично стає імперією. Абсолютно зрозуміло, що коли українська газо-транспортна система перебуватиме у чужоземних руках, ця сторона може у будь-який день ввести війська під приводом охорони цієї труби“.

Посол Ю. Щербак вважає, що підписання Угоди про асоціацію з Європейським союзом було б для України тим важливим геополітичним кроком, який дав би можливість „вийти з візантійсько-московського царства, в якому ми перебуваємо вже сотні років“.

(„Українська правда“, Радіо „Свобода“, „Кореспондент“, „Газета по-українськи“)

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Читаючи передвоєнну „Свободу“...

Петро Часто

В Польщі здійснюється антиукраїнський вітер. З польської „вулиці“, тобто з рівня буденної свідомості, він долетів до політичних верхів, до Сейму, де чекає розгляду проект постанови про визнання Української Повстанської Армії – а отже, всієї нашої національно-визвольної боротьби в роки Другої світової війни – злочинною організацією (див. „Свободу“ з 19 і 26 квітня: „Примирення, а не капітуляція“ і „Українсько-польські взаємини – перед новим випробуванням“).

Попри відоме прислів'я, що „поляк мудрий по шкоді“, хочеться сподіватись, що Польща отямиться, і Сейм не дозволить цьому вітрові перерости в бурю – своєю непрогнозованістю вона може стати небезпечною для самих поляків, кинувши на них тавро незрілої демократії, чужої і неприйнятної в очах Західної Європи. Навіть якимось нелогічно: однією рукою офіційна Варшава сприяє Україні в європейському відродженні, а другою закриває перед нею двері на Захід. Що діється?

А от що: антиукраїнські настрої в Польщі виникли не спонтанно, не з вулиці і не випадково якраз у цей тяжкий для українства в Україні період. Тут не обійшлося без зацікавленої третьої сторони, а хто є нею, не тяжко здогадатися. Діставши після смоленської катастрофи і загибелі Президента Леха Качинського згідливішу польську верхівку, Москва вже може позірно-публічно дозволити собі не відтягати Україну від Європи – далі це чинитимуть підбурені поляки. Половину найбруднішої роботи зро-

блено – в Києві міцно засів україножерний уряд „регіоналів“, найважливіші міністерства очолюють росіяни. Але це аж занадто очевидне, тому треба сховати московські великодержавні лапи за спиною: мовляв, ніхто Україну з її „злочинною“ історією і з її сьогоднішніми „фашистами-тягнибоківцями“ не потребує – ні ми, ні Польща, ні Європа.

„Мене дивує позиція Польщі, – з сумом коментує це непотрібне ні для українців, ні для поляків небезпечне загострення взаємин депутат Верховної Ради від Всеукраїнського об'єднання „Свобода“ Анатолій Вітів. – Тяжко зрозуміти польську сторону, але ми вбачаємо у цьому всьому геополітичний інтерес Росії. І весь цей скандал зараз вигідний насамперед їй. Погіршення українсько-польських стосунків грає на руку Росії“.

Польську сторону справді тяжко зрозуміти – зокрема те, що її преса явно тенденційно не виходить поза часові рамки „волинської трагедії“ 1943 року. Чому вони вперто замовчують те, що було раніше, починаючи з 1919 року? Ой, як би тут для їхньої історичної пам'яті пригодилися публікації нашої „Свободи“! Наприклад, „Десять запитів для українського народу“ в числі з 15 березня 1919 року:

„Чи ти хочеш, аби польський пан до кінця світа кликав тебе „хаме“ і „мурго“?

...Чи хочеш, аби земля осталася в руках польських панів, а ти щоб на ній потів за 12-ий сніп?

...Чи хочеш, аби польська учителька завертала голову твоєї дитині „шляхотною“ мовою урядо-

(Закінчення на стор. 7)

Минуле має слугувати майбутньому

Львівське пресове бюро Центру досліджень визвольного руху прислало до редакції нашого тижневика повідомлення, що напередодні 70-их роковин польсько-українського конфлікту в Україні створено Громадський комітет „Примирення між народами“. Нижче вміщуємо текст першого документу цього громадського комітету – заяви під назвою „Наше минуле і сьогодні мають слугувати майбутньому“.

Ми – українці, члени Громадського комітету „Примирення між народами“, пам'ятаючи про героїчні та трагічні сторінки нашого сусідства з польським народом, прагнучи до гармонійної співпраці з ним у сьогоднішній та майбутньому, напередодні сумних роковин пам'яті жертв українсько-польського конфлікту вважаємо за необхідне ствердити наступне.

Всемогутній Господь зробив наші народи сусідами. Завдяки цьому Божому дару ми маємо близькі мови та традиції, що дає нам можливість краще зрозуміти та пізнати один одного. Українці і поляки мають у своїй історії багато сторінок мирного співжиття та спільних звитяжних подвигів, але поруч з ними також чимало конфліктів між собою, котрі, дякуючи Провидінню, ніколи не набували всеосяжного між-національного характеру.

Однак, в пам'яті значно виразніше відкладаються драматичні спогади протистояння, аніж спогади про гармонійну співпрацю та спільні перемоги. Такі складні взаємини характерні для всіх сусідніх народів. Особливістю українсько-польських стосунків є також те, що обидва народи тривалий час були позбавлені власної державності, а їхні взаємини свідомо провокувалися імперськими силами заради утримання свого панування.

Обидва народи пережили страшну трагедію в роки Другої світової війни, коли зазнали знищень з боку двох тоталітарних режимів – нацистського і комуністичного. Українці та поляки не раз допомагали один одному пережити ці страшні дні, а іноді пасивно спостерігали за стражданнями інших, заклопотані власним виживанням. В історії, на превеликий жаль, були й трагічні сторінки, коли ми піднімали зброю один проти одного, жертвами чого стали тисячі невинних людей по обидва боки.

Висловлюємо своє щире співчуття нашим сучасникам-полякам, нащадкам тих, хто загинув чи постраждав тоді від рук українців, так само й – нащадкам українців, які загинули чи постраждали від рук поляків. До цього нас спо-

нує, зокрема, згадування трагедії, яка сталася на Волині 70 років тому. Схиляємо голови перед пам'яттю усіх жертв, запрошуємо до молитви про них та закликаємо зробити все можливе, щоб подібного більше ніколи не сталось!

Аналізуючи сучасність, яка нам засвідчує 20 років добросусідства, ми з задоволенням заявляємо, що так повинно бути завжди, це наша велика мета. Ми просимо наших співвітчизників та братів-поляків подивитись на минуле крізь призму сучасності та визнати, що нинішній стан нашого добросусідства був вистражданий у віках, що конфлікти минулого ніколи не були фундаментом нашого життя.

Ці конфлікти були частиною історичного процесу, який зрештою привів нас до сьогоднішнього, і це треба прийняти, а не шукати помсти. Теперішнє наше завдання – зробити все, щоб таких страждань, а особливо жертв, більше в наших взаєминах ніколи не було.

Спільною основою наших національних самобутностей, без сумніву, є віра в Ісуса Христа, яка нас єднає та творить дітьми одного Небесного Отця. Тому ми повинні визнати, що обидва наші християнські народи впродовж століть неодноразово переступали через Божі заповіді, чинили зло. Але ми, тепер суцільні діти наших християнських народів та діти Божі, мусимо визнати прогрішення наших предків, простити від їхнього імені один одному страшні гріхи, вчинені супроти інших, бо: „Якщо ви прощатимете людям провини їхні, то простить і вам Отець ваш Небесний. А коли не будете прощати людям провин їхніх, то і Отець ваш не простить вам провин ваших“ (Євангеліє від Матвія 6, 14-15). Так уже зробили безпосередні учасники конфлікту, які свого часу не лише зуміли зупинити взаємне кровопролиття, але й піднялися разом на боротьбу проти спільного ворога – комуністичного режиму. Тим паче здатність до взаємного прощення маємо проявити ми, їхні нащадки, які живуть в інших умо-

(Закінчення на стор. 5)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Митний союз вигідний лише Росії

КИЇВ. — Народний депутат від „Батьківщини“ Борис Тарасюк заявив 27 квітня про відсутність рівності серед членів Митного союзу. „Росія в рамках Митного союзу має 57 відс. голосів. А Казахстан і Білорусь – по 21,5 відс. Тобто хто приймає рішення, зрозуміло“, – заявив Б. Тарасюк. На цю репліку радник Президента Росії Володимира Путіна Сергій Глазьев заявив, що наведені Б. Тарасюком дані застарілі і були змінені два роки тому. Водночас депутат від „Батьківщини“ наполіг на своєму: „Розподіл доходів у рамках Митного союзу у співвідношенні 88 на 7.3 і на 4.3. Тобто відповідно Росія, Казахстан і Білорусь. Тобто хто буде отримувати гроші від Митного союзу, з загального казана, зрозуміло – Росія“. „Угоду про зону вільної торгівлі з Росією ми підписали у 1993 році. Вона так і не запрацювала. Угоду в рамках Співдружності Незалежних Держав (СНД) була підписана у 1994 році. Вона так і не запрацювала. Чому вона не запрацювала? Тому що Росія її не ратифікувала. А те, що нещодавно було підписано – це вже результат перегляду“, – зазначив Б. Тарасюк. „В підписаній новій угоді про Зону вільної торгівлі (ЗВТ) в рамках СНД одна Росія лише має більше 100 позицій вилучення з статусу угоди про ЗВТ“, – додав він. Як відомо, С. Глазьев заявив, що угода про зону вільної торгівлі з Європейським союзом закриває назавжди можливість участі України в Митному союзі з Росією, Білоруссю і Казахстаном. („Українська правда“)

■ В Україні можуть закрити 2,000 шкіл

КИЇВ. — Понад 2,000 шкіл в Україні – під загрозою ліквідації, заявив экс-міністер освіти Станіслав Ніколаєнко. За його словами, понад півтори сотні шкіл закриють вже цього року. „Спроби парламентського комітету з питань освіти і науки привернути увагу до проблеми ліквідації шкіл не увінчалися успіхом. Верховна Рада України 16 квітня не захотіла навіть включити до порядку денного питання про проведення парламентських слухань з цієї проблеми“, – написав С. Ніколаєнко у своїй газеті „Дзеркало тижня“. За його словами, видатки на освіту та науку цього року зменшилися. „Обіцяні вчителям і вченим зміни до бюджету за підсумками першого кварталу ніхто вносити не збирається. Таким чином, освітяни недоотримують 57 млрд. грн., а вчені – 52 млрд. грн.“, – зазначив экс-міністер, голова Громадської ради освітян та науковців України. Раніше у квітні у Міністерстві освіти заявили, що в скороченні мережі навчальних закладів винні народжуваність і місцеві громади. (Bi-Bi-Ci)

■ Помилуванню Ю. Тимошенко – ні

КИЇВ. — Комісія при Президентові України у питаннях помилування вважає передчасним розгляд питання щодо помилування Юлії Тимошенко, оскільки розслідування кримінальних справ за її звинуваченням ще незавершені. За повідомленням прес-служби Президента, клопотання про помилування Ю. Тимошенко комісія розглянула 27 квітня. „Ураховуючи ступінь тяжкості вчиненого Ю. Тимошенко злочину, а також те, що вона відбула незначну частину призначеного судом терміну покарання, звинувачується та підозрюється у вчиненні інших правопорушень і рішення у кримінальних справах судом не прийняті, Комісія при Президентові України не знайшла підстав для внесення пропозиції про застосування помилування“, – йдеться у повідомленні. За повідомленням, комісія взяла до уваги висновки правових інститутів, відповідно до яких до остаточного розгляду всіх кримінальних справ щодо Ю. Тимошенко та винесення вироків суду вирішення питання про помилування є передчасним. 18 квітня жінки-депутати від опозиції подали Президентові клопотання про помилування Ю. Тимошенко, яка відбуває семирічне ув'язнення за перевищення повноважень при підписанні газової угоди з Росією. 19 квітня Віктор Янукович передав це звернення на розгляд Комісії у питаннях помилування. (Bi-Bi-Ci)

АМЕРИКА І СВІТ

■ Хто порушує релігійні права

ВАШІНГТОН. — Іран, Ірак, Пакистан, Узбекистан, Таджикистан і Туркменистан опинилися серед найбільших порушників релігійних прав у світі, мовиться в оприлюдненому 30 квітня звіті дорадчого органу влади США – Комісії з міжнародних релігійних свобод. За даними звіту, серед порушень у цих країнах – тортури, тривалі утримання під вартою чи й зникнення людей. Ці й деякі інші країни визнані „країнами, що викликають особливе занепокоєння“ у США через „особливо тяжкі“ порушення. Така кваліфікація є для уряду США підставою накладати на країни ембарго на постачання зброї чи інші обмеження. Такі обмеження вже діють щодо Ірану, а також Китаю й Північної Кореї, які теж перебувають у цьому переліку. Щодо Узбекистану ці обмеження наразі зняли. Ще низка таких країн, як Афганістан, Азербайджан, Казахстан чи Росія, потрапили до порушників другої ранги. Україна, як мовиться у звіті, належить до країн, де останнім часом спостерігається тенденція запроваджувати закони, що обмежують релігійні права і права релігійних груп. („Радіо Свобода“)

■ Обвалилася фабрика в Бангладеш

ДАКА, Бангладеш. — Кількість загиблих в результаті обвалення багатоповерхової будівлі в передмісті столиці Бангладеш Дакі зросла до 402 осіб. Восьмиповерхова будівля „Rana Plaza“ завалилася 24 квітня. Тріщини в багатоповерховому комплексі, розташованому в місті Саварі, з'явилися ще напередодні трагедії, що викликало паніку серед працівників фабрик одягу і вуличних торговців, проте керівництво фабрики переконало співробітників повернутися на робочі місця. 28 квітня на місці обвалення виникла пожежа при розрізанні рятувальниками сталевих арматур, що блокувала доступ до жінки, яка вижила. Місцева влада вже склала список з 149 зниклих. Їх кількість уточнюється. Всього на момент обвалення в комплексі працювало близько 3,500 осіб, в основному жінки. За даними засобів масової інформації, близько 2,500 осіб вдалося врятувати. 30 квітня в Дакі відбулися багатотисячні акції протестів робітників, які вимагали забезпечення безпеки праці, а також смертного вироку для власника фабрики. За даними поліції, в демонстрації взяли участь не менш як 10 тис. осіб. Правоохоронні органи Бангладеш 28 квітня заарештували на кордоні з Індією власника будівлі, що завалилася, Мохамеда Сохеля Рану. Були також затримані власники фабрик, розташованих у комплексі, та інженери, які схвалили будівництво фабрики. (УНІАН)

■ 500 найвпливовіших людей світу

ВАШІНГТОН. — Рінат Ахметов потрапив до 500 найвпливовіших людей світу за версією журналу „Foreign Policy“. „Це люди, які контролюють ключові галузі, що керують світом – політикою та великими фінансами, засобами масової інформації та енергетикою, війнами та релігією“, – пише видання. Р. Ахметов – єдиний українець, який потрапив до списку. Водночас у ньому є кілька десятків росіян, серед яких – Президент Володимир Путін, Прем'єр Дмитро Медведєв, Міністер закордонних справ Сергій Лавров, Міністер оборони Сергій Шойгу, Міністер фінансів Антон Силуанов, голова „Газпрому“ Олексій Міллер, а також Сева Могилевич, статус якого у рейтингу зазначено як „голова мафії“. Згідно з оцінюванням, найбільше найвпливовіших людей – в США. У списку – 140 американців, зокрема президентське подружжя Барак і Мішель Обами, власник „Facebook“ Марк Цукерберг, медіамагнат Руперт Мурдок. На другому місці – Китай з 30-ма представниками, на третьому – Великобританія (29), на четвертому – Франція (25), на п'ятому – Японія (23). Росія посіла шосте місце з 23 представниками. Прізвища найвпливовіших людей в оцінюванні зазначені поазбучно, а біля кожного з них містяться позначки, які пояснюють причини входження тієї чи іншої особи до оцінювання. Серед позначок значаться: політика, авторитет, військова сила, розум, гроші, добрі вчинки або зло. Навпроти прізвища Р. Ахметов стоїть лише знак долара (гроші). („Українська правда“)

Відбувся запуск ракети за участі України

ВОЛОПС, Вірджинія. – 21 квітня з Випробувального центру на острові Волопс здійснено успішний запуск ракети-носія „Антарес“, перший ступінь якої розроблено та виготовлено у виробничому об'єднанні „Південний машинобудівний завод“ та в конструкторському бюро „Південне“. Ці компанії уклали контракт з американською компанією „Orbital Sciences Corporation“ на період до 2018 року. Фінансування програми здійснює Національне управління аеронавтики і дослідження космічного простору США. На її виконання виділено 1.9 млрд. дол.

Запуск „Антареса“ відкриває шлях його регулярним летам. До 2016 року планується здійснити вісім запусків ракети з метою постачання вантажів на Міжнародну космічну станцію.

Церемонії запуску передувала низка заходів, в яких взяла участь Посол України в США Олександр Моцик, керівник НАСА Чарльз Болден, керівництво компанії „Orbital Sciences Corporation“, делегації Державного космічно-

го агентства України, конструкторського бюро „Південне“ і Південного машинобудівного заводу. Під час зустрічей були обговорені нові напрями розвитку українсько-американського співробітництва у космічній галузі.

„Антарес“ є двоступінчатою ракетою-носієм для доставлення вантажів масою до 7,000 кілограмів на низькі навколосемні орбіти.

Перший ступінь ракети оснащений двома ракетним двигунами „AJ-26-62“, доопрацьованими американською компанією „Aerojet“ на основі двигуна НК-33, наданого російською компанією „Об'єднана двигунобудівна корпорація“, розробленого у 1970-ті роки для нездійсненої радянської програми.

Другий ступінь оснащено двигуном „Castor-30“, який розробила американська компанія „ATK“.

Технічні параметри „Антареса“: висота – 40 метрів, діаметр корпусу – 3.9 метра, загальна стартова маса – 290 тис. кілограмів.

Посольство України в США

Старт ракети-носія „Антарес“.

Вічний біль Чорнобиля

Український Конгресовий Комітет Америки у присланому 29 квітня до редакції „Свободи“ зверненні закликає українську громаду США у ці квітневі дні схилити голови на знак сумної пам'яті про Чорнобильську катастрофу у зв'язку з її 27-ю річницею. Нижче вміщуємо текст цього звернення.

Двадцять сім років тому в Україні сталася найстрашніша ядерна катастрофа в історії. У ніч на 26 квітня 1986 року вибух на Чорнобильській атомній електростанції, всього 60 миль на північ від Києва, зірвав дах четвертого реактора, вивільнивши в атмосферу велику кількість радіації.

Це був не просто нещасний випадок на виробництві, але повномаштабна катастрофа, після якої настало навмисне замовчування її комуністичним урядом. Можливо, одним з найгірших аспектів цієї катастрофи було заперечення урядом вибуху. Радянська влада не вжила належних заходів для безпеки своїх громадян. Евакуації з зони безпосередньої близькості до Чорнобиля були ініційовані владою лише через 36 годин після вибуху – тобто смертоносному радіаційному опроміненню були піддані тисячі людей, що жили в цьому районі, а ще в незрівнянно більшій кількості – ті, хто буде страждати від наслідків радіаційного опромінення

в наступні роки. Безвідповідальна, нелюдська політика тодішнього радянського уряду поставила під загрозу життя мільйонів людей.

У 27-му річницю Чорнобильської трагедії ми схилиємо голови в пам'ять про тих, хто загинув від цієї катастрофи, і висловлюємо нашу подяку сотням рятувальників і групам очищення, які були змушені мати справу з жахливими наслідками цього вибуху. В наших молитвах ми також згадуємо тих, хто постраждав від наслідків цієї трагедії.

26 квітня 1986 року, день Чорнобильської катастрофи, залишиться навечно болючим спогадом в історії, як день, що різко змінив життя і долі мільйонів українців та залишив у спадку смерть і руйнування на своєму шляху на довгі роки.

Завжди пам'ятаймо про Чорнобиль!

Український Конгресовий Комітет Америки

УККА запросив до США народного депутата О. Донія

НЮ-ЙОРК. – Впродовж другого тижня травня Український Конгресовий Комітет Америки (УККА) організує виступи в різних містах США Олеся Донія, одного з найвідоміших опозиційних політиків і провідника студентського голодування в 1990 році. О. Доній виступатиме з доповіддю „Роля української мови в мобілізації демократичної опозиції в Україні”.

О. Доній народився в Києві 13 серпня 1969 року і вже в студентських роках очолював Українську студентську спілку, від 1991 року був заступником голови Народного Руху України. Впродовж останніх 10 років О. Доній очолює мистецький клуб „Остання барикада”, який організовує музичні концерти та мистецькі фестивалі на підтримку української мови та культури.

Після прийняття в червні 2012 року закону, який обмежив використання української мови в Україні, О. Доній створив Всеукраїнський комітет захисту української мови, до якого долучились 300 найвідоміших політиків, громадських активістів, письменників, колишніх політ'язнів

та провідних осіб. Сьогодні комітет нараховує понад 5,000 членів.

О. Доній є головою підкомітету з питань державної політики у сфері розвитку та використання мов Комітету Верховної Ради з питань культури і духовності. Він залишається назалежним депутатом у Верховній Раді.

У США О. Доній зустрічатиметься з громадами в Нью-Йорку (9 травня о 6:30 год. в Крайовій канцелярії УККА за адресою: 203 Second Ave.), в Чикаго (10 травня о 7-й год. вечером за адресою: 2247 W. Chicago Ave.), в Пармі (11 травня о 6:30 год. за адресою: 6812 Broadview Rd).

О. Доній зустрінеться в столиці США з урядовцями та представниками громадських організацій. Під час зустрічей буде проведена збірка фондів для розвитку діяльності Всеукраїнського комітету захисту української мови.

Разом з О. Донієм відвідуватиме США голова виконавчої ради Всеукраїнського комітету захисту української мови Іван Лозовий.

УККА

Відзначили 27-му річницю...

(Закінчення зі стор. 1)

тель храму о. Юрій Сівко в сослуженні численних священників, семінаристів та церковного хору. Перед початком служби Владика Антоній та Даниїл виголосили промови про трагічну подію.

Сам Владика Даниїл (тоді ще Володимир Зелінський) 1 травня 1986 року юнаком приїхав до Києва з провінційного Бучача і радів нагоді побачити столицю у святковий день. Влада затаїла від людей вістку про вбивчі наслідки катастрофи, яка охопила зараженням 2,712 квадратних кілометри терену, призвела до виселення населення, викликала численні захворювання, особливо серед дітей, позначилася у ряді країн Європи. УПЦ в США, сказав Владика Даниїл, вже 15 років несе духовну підтримку і матеріальну допомогу потерпілим, а також усім, хто її потребує в Україні.

У своїй промові Митрополит Антоній говорив, що науково-технічний прогрес несе людям численні привілеї, але змушує їх до обережності з незвіданим, з новими технологіями та матеріалами. До цього закликають наслідки ядерних вибухів у Гірошімі, Чорнобилі, Фукусімі та інші катаклізми, спричинені людьми.

У відзначенні річниці Чорнобильської трагедії взяли участь Генеральний консул України в Нью-Йорку Ігор Сибіга та віце-консул Костянтин

Ворона. У промові І. Сибіга підкреслив, що вибух в Чорнобилі став трагедією, якої світ ще не бачив. Після аварії Чорнобильську АЕС було зачищено, але тепер в Україні діють Хмельницька, Запорізька, Рівненська та Південно-українська атомні електростанції, які дають потрібну державі енергію, проте нагадують, що люди повинні постійно дбати про безпеку. І. Сибіга пригадав також особистий досвід, коли він 10-річним перебував у день вибуху в Тернополі, не знаючи про смертельну загрозу. Діти і внуки повинні пам'ятати про Чорнобиль і дбати про те, щоб людство знову не зазнало смертельної загрози, сказав він. Дипломат подякував УПЦ в США за постійну допомогу Україні.

Опісля усі хресною ходою, з корогами, вийшли на поле перед церквою, де Владика Антоній і Даниїл та Ігор Сибіга посадили два дерева у пам'ять Чорнобиля як символ піклування про здоров'я і збереження планети, а усі священники по черзі освятили їх.

У зали Сестрицтва був приготовлений пісний обід і відбувся показ документального фільму Томаса Джонсона „Битва Чорнобиль”. Перед кінопоказом виступила багаторічний директор в Україні Фонду допомоги дітям Чорнобиля Алекса Мілянчик, яка розповіла про діяльність фонду і подякувала УПЦ в США за її дари. Вона заклала присутніх до пожертв на ліки, медичне обладнання, одяг, продовольство та догляд за хворими і сиротами в Україні.

Минуле має...

(Закінчення зі стор. 3)

вах, найкраще придатних до гармонійного співіснування.

Як добрий задаток, маємо на сьогодні приклади такого взаємного прощення, здійснені ерархами наших Церков у 1946, 1987 та 2005 роках. У 2003 році пролунали спільні заяви українських та польських інтелектуалів, а також офіційних представників обох держав – спочатку найвищих законодавчих органів (Верховної Ради України та Сейму Республіки Польща), а відтак – президентів України та Польщі. Тож на сьогодні маємо надзвичайно важливі для обох народів довшені акти взаємного прощення.

Ми повинні йти далі, розвивати наші добросусідські стосунки. Саме вони будуть гідним пам'ятником загиблим, свідченням того, що трагедія навчила нас жити по-християнськи.

А ще ми повинні берегти дотеперішні досягнення, не дати можливості різного роду безвідповідальним політиканам-реваншистам, котрі продовжують плекати почуття взаємної ненависти, хочуть перетворити пам'ять про важке минуле в інструмент, яким руйнують сьогоднішнє порозуміння.

Політики, які мають державницьке мислення та дбають про добро свого народу, вже сказали своє слово у цій справі і тепер повинні дбати про перспективи майбутнього. Дискусії довкола причин, масштабів та наслідків українсько-

польського конфлікту нехай продовжують історики. Вони мають максимально повно описати цю трагедію і тим самим забезпечити наші народи вкрай потрібною їм історичною правдою.

Певні, що нашу ініціативу, спрямовану на збереження взаєморозуміння та добросусідства, підтримають небайдужі громадяни України та Польщі. Адже всі ми пам'ятаємо вічну євангельську істину: „Як хочете, щоб вам люди чинили, так і ви чиніть з ними” (Євангеліє від Луки, 6:31).

Лише разом ми зможемо віддати належну данину загиблим і гарантувати мирне та гармонійне співжиття теперішньому та майбутнім поколінням українців та поляків.

Президент Леонід Кравчук,
Святійший Патріарх Київський
і всієї Руси-України Філарет,
Високопреосвященніший Симеон,
Митрополит Вінницький і Барський УПЦ,
Емеритований Верховний Архієпископ
УГКЦ кардинал Любомир Гузар,
Іван Васюник,
Володимир В'ятрович,
Мирослав Маринович,
Марія Матіос,
Борис Олійник,
Ада Роговцева,
Ігор Юхновський.

Київ, 3 квітня

АМЕРИКА І СВІТ

■ Речник Бангладешу – жінка

ДАКА, Бангладеш. — Речником парламенту Бангладешу вперше призначили жінку. Ширін Шармін Чоудхурі, член правлячої партії „Народна ліга”, у минулому була міністром у справах жінок і дітей. Вона зіграла важливу роль у розробленні політики щодо сприяння інтеграції та розвитку жінок. Її призначення на одну з трьох ключових посад у державі збіглося зі зростанням протистояння між лібералами і консервативними групами ісламістів у Бангладеші. Останні засуджують перебування жінок на нетрадиційних посадах. Вони також вимагають ширшого запровадження законів шаріату в країні. (Bi-Bi-Ci)

■ Україна – на першому місці

НЮ-ЙОРК. — Впливове американське фінансове видання „Business Insider” опублікувало оцінювання 10 найкращих у світі країн для туристів, які можна відвідати до того, як вони подорожують. Примітно, що Україну американські експерти помістили на перше місце в оцінюванні. „Назву країни можна перекласти як „земля скраю”, але це найкраща країна для туристів з обмеженим бюджетом, куди можна поїхати найближчим”, – пишуть журналісти. Вони підкреслюють, що після поїздки в Україну були вражені культурним багатством країни, теплотою її народу, і тим фактом, що за день типовий мандрівник може витратити менше як 50 дол. Також зазначають, що в Україні знаходиться величезна кількість пам'ятників Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. „Знайти їх з радістю допоможуть місцеві жителі, а страви традиційної української кухні коштують зазвичай всього кілька доларів. В Україну треба поспішати, тому що країна розвивається, і скоро відпочинок тут може швидко подорожчати.” – резюмує видання. („Кореспондент”)

■ Вибух у Празі

ПРАГА, Чехія. — Потужний вибух 29 квітня зруйнував будівлю у центрі Праги. Постраждало до 55 осіб, четверо з них – у тяжкому стані. Вибух пошкодив будинок на вулиці Дівадельні. Територію навколо пошкодженої будівлі оточила поліція. Посадник Праги в інтерв'ю Чеському радіо сказав, що троє осіб можуть бути забльоктованими під завалами. На думку правоохоронців, вибух, швидше за все, стався через витікання газу. Місце вибуху розташоване поблизу річки Влтава та Національного театру. За словами поліції, в будинку перебували 15 осіб, включно з співробітниками Міжнародної асоціації повітряного транспорту та художньої галерії. У будинку також були розташовані кіношкола та факультет соціальних наук Карлового університету. У сусідніх будівлях повилітали вікна, звідти евакуювали людей. (Bi-Bi-Ci)

■ „Гезбола” підтримує повалення Б. Асада

БЕЙРУТ, Ліван. — Провідник радикального ліванського угруповання „Гезбола” Гасан Насрала 1 травня заявив, що у Сирії є „справжні друзі, які не допустять того, щоб країна опинилася в лапах” США, Ізраїлю або ісламських екстремістів. Він сказав, що сирійським повстанцям не вдасться повалити режим Башара Асада військовим шляхом. „Ця битва довга, проте, ми запевняємо вас, що ви не скинете правлячий режим військовим шляхом”, – підкреслив він, звертаючись до сирійських повстанців, і підтвердив, що бійці руху брали участь у конфлікті в Сирії на боці урядових військ. Раніше сирійські повстанці неодноразово звинувачували „Гезболу” і владу Ірану у післанні до Сирії збройних загонів на допомогу Б. Асадові. Однак, до теперішнього часу „Гезбола” цю інформацію не підтверджувала. Громадянська війна в Сирії триває вже понад два роки. Її жертвами, за даними ООН, стали близько 70 тис. осіб, мільйони сирійців стали біженцями. Нагадаємо, конфлікт між сирійською владою та опозицією почався в березні 2011 року і переріс у масштабну громадянську війну. Західні влади підтримують повстанців, незважаючи на те, що авангард їх загонів складають пов'язані з „Аль-Кайдою” угруповання. Офіційний Дамаск заявляє, що бореться з добре озброєними бойовиками, підтримка яким надається ззовні. („Газета по-українськи”)

Інтернет як засіб демократії

У наш час електронна мережа – Інтернет – стала таким же звичним засобом масової інформації, як преса, радіомовлення та телебачення. Проте Інтернет має особливу рису – можливість особистої присутності кожного на інформаційному каналі. Цього не зауважували в радянські часи, коли у 1990 році в Україні було створено перші три вузли доступу до мережі та розпочато підтримку української частини доменного простору мережі. Тоді Інтернет служив переважно для ділової інформації. Але поширення комп'ютерів виявило нову характеристику Інтернету – його незалежність від урядової цензури та приватних власників.

За даними аналізу інтернет-авдиторії України в березні 2012 року доступ до інтернету мало 48 відс. мешканців України віком понад 15 років, третина яких (12.4 млн.) користувалася мережею щодня. На середину 2012 року Україна увійшла до першої десятки країн Європи за кількістю інтернет-користувачів. Найвищий рівень поширення Інтернету – серед молоді: мережею користуються 61 відс. населення віком від 15 до 29 років.

Наразі роля Інтернету в реальній політиці ще не така велика, бо основна маса інформації йде з газет і телебачення. Але головною рушійною силою для мас стає не інформація, а певні реальні факти життя: приниження від дій чиновників, опір сваволі влади, виявлення антисоціальної поведінки можновладців. З кожним днем така роля мережі буде лише зростати. Українські політики з опозиції активно освоюють Інтернет, зокрема інтернет-джерела „Українська правда“, „Кореспондент“, „Лівий берег“ та інші. Їх читають, цитують, матеріали з цих веб-ресурсів обговорюють в Інтернеті, на телебаченні, у побуті та передають далі. Відео та аудіоматеріали інтернету можуть вплинути на політичну ситуацію, розкривши певну приховану інформацію або подавши політика в певному світлі.

Виявилася ще одна важлива функція інтернету: він став місцем віртуальних зборів, ініціатором громадсько-політичних заходів. Відбувається оповіщення небайдужих та проголошення конкретних акцій.

Влада ще остаточно не оцінила інтернету як важливого фактора розвитку демократії, як місце, де можна висловлювати свою думку стосовно політичному, не побоюючись негативних наслідків для себе та своєї родини. Держава не може контролювати і регулювати мережу. Тому прогресивні політичні сили в Україні повинні вже зараз думати, як стати частиною мережі і взяти на озброєння нові методи пропаганди.

Водночас Інтернет дає можливість певним силам поширювати дезінформацію та маніпулятивні технології, спрямовані на журналістів та інших політиків. Держава, яка звикла підкорятися, тепер намагатиметься якимось вплинути на Інтернет. Законодавче регулювання у цьому малоприматне. Хоча в Росії вже запроваджено можливість зареєструвати Інтернет-видання як засіб масової інформації. Така реєстрація не є обов'язковою, але державні органи відтепер надаватимуть акредитацію журналістам лише з зареєстрованих Інтернет-видань. Також визначена юридична відповідальність за дії в Інтернеті, які визнані правопорушенням або шкодять національним інтересам.

Фактично, це початковий етап більш радикального регулювання в цій країні, який наслідуватиме урядовий Київ. Наразі Інтернет стоїть ніби на роздоріжжі, перед вибором дальшого шляху. Він може стати засобом одурманювання населення, але може стати трибуною у боротьбі за розвиток демократії, подолання авторитарних методів управління, непрозорості життя державної еліти. Саме цей другий шлях повинні обрати сили, які виборюють повну незалежність Української держави, її національну ідентичність.

ІСТОРІЯ

Вшановано пам'ять сотника Павла Гарячого

КРЕМЕНЕЦЬ, Тернопільська область. – 29 березня у міській бібліотеці ім. Юліюша Словацького Роман Коваль і кобзар Тарас Силенко презентували фільм „Стеком і шаблею” і книгу „Кармелюки”, в якій розповідається про сотника Кармелюцького куреня Армії УНР Павла Гарячого, який у травні 1919 році звільняв Кременець та села Катеринівка і Матвіївці від більшовиків, а в 1942-1943 роках був заступником директора лісотехнічної школи села Білокриниця, що неподалік Кременця. Він викладав не тільки лісництво, а й тактику бою та оборони.

П. Гарячий залишив по собі добру пам'ять, зокрема про нього з вдячністю згадували учасники Визвольних змагань 1940-1950-их років Микола Чорнобай, Василь Михальчук, Анатолій Грицаюк та Всеволод Савчук. 23 лютого 1943 року німці розстріляли П. Гарячого на подвір'ї кременецької тюрми.

16 червня 2003 року з ініціативи викладача історії лісотехнічного коледжу Валентина Мазурка та Василя Олійника на стіні центрального корпусу було відкрито меморі-

яльну дошку П. Гарячому.

1 квітня Р. Коваль разом з Т. Силенком провели виховну лекцію в лісотехнічному коледжі і розповіли про П. Гарячого, який виховав цілу плеяду воїнів, котрі в лавах ОУН і УПА продовжили боротьбу за Українську державу. Викладачі та студенти одногосно проголосували за пропозицію Р. Ковалю найменувати одну з вулиць на честь П. Гарячого. Під час презентації фільму „Стеком і шаблею” 30 березня у кінотеатрі ім. Тараса Шевченка в Гусятині міський голова Михайло Савчук пообіцяв назвати одну з вулиць Гусятини іменем Михайла Гаврилка.

Організували презентації фільму та книг Р. Ковалю у Кременці, Гусятині, Заліщиках, Борщеві та Чорткові громадське об'єднання „Зарваницька ініціатива”, Історичний клуб „Холодний Яр” та Всеукраїнський комітет захисту української мови. Вів презентації депутат Тернопільської обласної ради Степан Барна.

Історичний клуб „Холодний Яр”

Викладачі та студенти Кременецького лісотехнічного коледжу слухають пісню кобзаря Тараса Силенка.

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$65.00 на рік, \$40.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$55.00 на рік, \$35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda”.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ”

Адміністрація / Оголошення

Володимир Гончарик

☎ (973) 292-9800 x 3040

Fax (973) 644-9510

E-mail adukr@optonline.net

Передплата

Марійка Пенджола

☎ (973) 292-9800 x 3042

E-mail subscription@svoboda-news.com

ART
AT THE INSTITUTE

запрошує на виставку

СУЧАСНЕ мистецтво з України

Святкове відкриття виставки
в п'ятницю, 17 травня 2013 року,
від год. 6-ої до 8-ої вечора

Виставка відкрита від 17 травня до 16 червня 2013 року
від вівторка до неділі, від год. 12:00 до 6:00 вечора

Ukrainian Institute of America
2 East 79th Street, New York, NY 10075
212-288-8660 · mail@ukrainianinstitute.org
www.ukrainianinstitute.org

Д-р В. В'ятрович...

(Закінчення зі стор. 1)

Історик підкреслив, що до 1991 року не було можливості в СРСР досліджувати історію України, а за кордоном історики намагалися відкрити її світові, підкреслив особистий внесок у цю справу присутнього на зустрічі д-ра Тараса Гунчака.

Після розпаду СРСР у визволеннях з поневолення країн розгорнулася велика праця з подолання наслідків недавнього минулого. У Польщі, Чехії, країнах Балтії було відкрито архіви КГБ, проведено люстрацію чиновництва, належно вшановано пам'ять жертв більшовицького режиму, на законній основі визнано злочинною діяльність комуністичних та залежних від них партій. В Україні, сказав В. В'ятрович, після розпаду СРСР при владі залишилися функціонери Комуністичної партії і комсомолу, починаючи з обох перших президентів, які не бажали відкривати історичні факти. Усе ж патріотична громадськість зробила перші кроки до висвітлення правди. Цим зайнялися Товариство „Меморіал“, Асоціація досліджень голодоморів. Було створено Центр досліджень визвольного руху, який видав 17 збірників історичних матеріалів з цієї теми.

Помаранчева революція 2004 року привела до влади молодше покоління, яке мало значно менше спільного з комуністичним минулим. Україна почала надолужувати прогаяне, наздоганяти сусідні країни. Інститут національної пам'яті відкрив народові правду про Голодомор 1932-1933 років, видав 18 томів з прізвищами жертв цього геноциду, добився перейменування міст і вулиць, які були названі на честь карателів, зняття пам'ятників їм у великих містах. У Києві було побудовано Меморіал Голодомору, а у Львові створено музей в колишній в'язниці КГБ, В. В'ятрович продовжував.

Але у 2010 році до влади прийшов режим Віктора Януковича і його Партії Регіонів. Розпочате оновлення було згорнуто, архіви закрито, Інститут національної пам'яті ліквідовано, з шкільних підручників історичну правду вилучено. Проте дії проросійського режиму породили опір і покликали до активної діяльності громадські сили. Провідні університети, громадські організації продовжили дослідження і висвітлення історичної правди. Важливим заходом стало створення електронного архіву визвольного руху (www.avr.org.ua), у якому вже є понад 10 тис. документів, доступних для кожного дослідника.

Д-р В. В'ятрович на ряді прикладів розповів, як творилася антиукраїнська пропаганда. Зокрема про участь українського батальйону „Нахтігаль“ у розстрілах євреїв у Львові в червні 1941 року. Документи свідчать, що розстріли провели нацисти, і лише у жовтні 1959 року КГБ СРСР поставив перед КГБ України завдання підготувати матеріяли для звинувачення у цьому злочині батальйону і німецького офіцера зв'язку у батальйоні Теодора Оберлендера. Власне йшлося про скомпрометування самого Т. Оберлендера, який на той час займав у ФРН посаду міністра і виступав проти СРСР. Але управ-

ління КГБ кількох областей України повідомили, що участь українців і Т. Оберлендера в страхах євреїв на підтверджується. Тоді надійшла вказівка „підготувати свідків для допитів прокуратурою СРСР“. Таких свідків підготували. За їхніми „свідченнями“ 29 квітня 1960 року суд у НДР заочно засудив Т. Оберлендера на довічне ув'язнення. Під тиском громадської думки Т. Оберлендер пішов у відставку. Але у ФРН слідчі органи допитали 232 свідків і суд 26 вересня 1960 року визнав звинувачення українців і Т. Оберлендера безпідставними. Після об'єднання Німеччини сам Т. Оберлендер звернувся до суду і суд вже вдруге визнав постанову суду в НДР неправосильною. Проте ця правда залишилася невідомою широкій громадській, і українфоби досі вживають провокацію КГБ для очорнення українців.

На зустрічі було висвітлено фільм „Відновлення історичної пам'яті України“, створений з допомогою Фондації „Будучність“, що діє в Канаді.

На зустрічі розгорнулося обговорення теми, у якому взяли участь Тарас Гунчак, Марко Держко, Іван Буртик та інші. Були порушені питання створення незалежних від влади курсів для учителів історії і забезпечення їх необхідними матеріялами, перекладів історичних досліджень історії України англійською та іншими мовами, поширення дослідницьких центрів у східних регіонах України, оприлюднення архівних матеріалів про 26 тис. українців, репресованих у Казахстані. У спільній розмові було підкреслено, що вже готується видання англійською мовою великого збірника документів про дії КГБ проти України, яке сприятиме уникненню псевдонаукових публікацій деяких західних фальсификаторів історії України, також зауважено активність дослідників у Харкові, Запоріжжі, Дніпропетровську, які вивчають історичні події з власної ініціативи без якоїсь фінансової підтримки.

Д-р В. В'ятрович повідомив, що в дорозі до Києво-Могилянської академії зараз перебуває особистий архів д-ра Т. Гунчака.

З заключною промовою виступив Б. Потапенко, який підкреслив, що антиукраїнська діяльність режиму В. Януковича лише посилює рух опору антиукраїнській владі. Б. Потапенко розповів про те, як готувалася лекційна тура, підкреслив її значення за умов перекинування історії України, а також торкнувся реагування українства Канади на звільнення В. В'ятровича з посади директора Архіву СБУ, затримання директора Музею „Тюрма на Лонцького“ у Львові Руслана Забілого, позитивне ставлення до проблем України Прем'єр-міністра Канади Стівена Гарпера.

Віце-президент Українсько-Американської Федеральної Кредитової Спільноти „Самопоміч“ Ярослав Завійський вручив д-рові В. В'ятровичу 500 дол. від трьох філій кредитівки в Нью-Джерзі на дальшу діяльність Центру історії державотворення і обіцяв ще додаткових 500 дол. Пожертви зробили також учасники зустрічі.

Пожертви для „Center at NaUKMA“ можна вислати на адресу: USSA, 2247 W. Chicago Ave., Chicago, IL 60622. Пожертви звільняються від податку.

СКУ чекає на пожертви

Редакція „Свободи“ отримала 23 квітня вміщене нижче звернення Світового Конгресу Українців.

Світовий Конгрес Українців (СКУ) є міжнародною координаційною надбудовою українських громад у діаспорі, що представляє інтереси понад 20 млн. українців.

Понад 45 років СКУ активно сприяє розбудові громад у світі та захищає їхнє право на збереження української ідентичності, через спадщину, культуру і мову.

СКУ докладає зусиль, щоб інформувати міжнародне співтовариство про переваги євроінтеграції України як для Європи, так і для України. Підписання Угоди про асоціацію між ЕС та Україною в листопаді цього року засвідчило б нову еру в історії України.

Відзначаючи цього року 80-ту річницю Голодомору, ми, українці всього світу, вшановуємо пам'ять мільйонів жертв цього геноциду та наполегливо підносимо рівень обізнаності про Голодомор. На сьогодні Голодомор визнали геноцидом українського народу 16 держав світу. Це визнання свідчить про нашу рішучість у досягненні спільної мети.

20-22 серпня у Львові відбудеться X Світовий конгрес українців. Делегати від українських громад з усього світу зберуться, щоб обговорити успіхи та особливості розвитку громад, а також актуальні сучасні питання, що стоять перед українським народом, у тому числі й вступ України до Європейського союзу та подальше зміцнення всесвітньої української візії.

Своїм гаслом на 2013 рік СКУ обрав слова Лесі Українки „Contra spem spero!“ („Без надії сподіваюсь!“). Коли ми разом, для нас немає непереборних труднощів. Тільки разом ми можемо збудувати міцну світову спільноту. Наш подальший успіх залежить від Вашої щедрості та фінансової підтримки. Зробіть Вашу пожертву сьогодні!

Адреса СКУ: Ukrainian World Congress, 145 Evans Ave., Suite 207, Toronto, ON, M8Z 5X8 Canada. Електронна адреса: congress@look.ca.

Світовий Конгрес Українців

Читаючи передвоєнну...

(Закінчення зі стор. 3)

вою і катувала твою дитину?

...Чи хочеш, аби ляхи реквізували твої коні і воли, а ти будеш мусів зі своєю жінкою запрягтися до плуга, щоб орати свою рідну землю?

...Коли хочеш, сиди на печі і знай, що будеш невільником польських панів і підпанків до гробової дошки, до останньої години. Будеш рабом ти і будуть рабами твої діти, внуки і правнуки по віки вічні“.

„Свобода“ з 18 березня 1919 року, зі статті „Оборона замоозначення і української революції в Галичині“: „...Наша Галичина, так страшно знищена чотирилітньою війною, що цілі села позникали з лиця землі, що скрізь тільки могили і могили, мусить ще по тій небувалій руїні зводити завзятий бій з ляцькими опришками і злодіями, котрі довгі віки грабували і окрадали наш галицький край... Той лях, що з рушницею в руках іде проти вільного українського селянина і робітника в Галичині – се контрреволюціонер, се ворог свободи, се раб, якому ще мало було панської нагайки. Вільний чоловік не пішов би відбирати волю другому вільному чоловікові...“.

„Свобода“ з 8 вересня 1921 року, зі статті визначного українського публіциста д-ра Михайла Лозинського „Волинь, Холмщина і Підляшє мусять бути визволені з-під Польщі“: „...Не можемо допустити до того, щоби Польща безкарно нищила український нарід Волині, Холмщини і Підляшя та розширялася на тих землях. Світ мусить знати, що не тільки Галичина, але також Волинь, Холмщина і Підляшє загибають у польській неволі...“.

„Свобода“ з 7 грудня 1922 року, зі звернення Посла Галицької Республіки у Вашингтоні д-ра Луки Мишуги (пізнішого головного редактора нашої „Свободи“) „В обороні краю мук, сліз і крові“: „...До нас за море доходять з Рідного Краю вісті, від яких стигне кров в жилах. Нові масові розстріли, нові морди. Не сотки і не тисячі, а десятки тисяч наших най-

ближчих і найдорожчих опинилися знова в ляцьких таборах смерті. Край завалений наново здичавілими ордами ляцької армії, які знова допускаються нечуваних звірств на безбороннім українським населенні галицьких сіл і міст. Нема пощади навіть для немічних сивих старців над гробом, ні для жінок, ні дітей, ні тяжко хворих по шпиталях. Розстрілюють старшин Галицької Армії тільки за те, що вони старшини української армії; розстрілюють молодих студентів на провесні їх життя тільки за те, що вони українці. Падає від ляцької кулі український селянин, падає і український робітник за те тільки, що не відказуються від споконвічних прав до рідної землі...“.

„Свобода“ з 10 жовтня 1939 року, у статті „Польща напередодні розвалу“ знаходимо характеристику „духовости провідної верстви польського народу“: „...Вона виявляється у мегальоманії і переконанні про месіянство і толеранцію польського народу – при рівночасній безграничній облуді, нетолеранції і заскорюзлості, питомим Польщі XVII і XVIII ст. На устах пересічного поляка – фрази про свободу і оборону християнства на сході Європи – при рівночасному гнобленні всіх непольських народів усіма нехристиянськими середниками, запозиченими від пруської гекати з її колонізаційними комісіями, і від російської охранки, знаної з перфідії і провокації. Додаючи до того старошляхетську самоволю польського поліцая, старшини пограничної сторожі, наставленого війта чи пересічного таки урядовця – самоволю, яка не знала ніякого права, коли йшло про непольського громадянина Польщі, дістанемо реальний образ польської духовости, серед якої пліло життя непольських народів в останніх місяцях її існування...“.

Чи ж не впливає з цих передвоєнних свідчень „Свободи“, що Польща в роки Другої світової війни мала наміри увічнити цю свою „духовість“ на українських землях? І чи могли ті наміри і та спотворена духовість не натрапити на опір українців?

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Провідники КУК відвідали Манітобу

ВІНІПЕГ. – Президент Конгресу Українців Канади (КУК) Павло Грод та виконавчий директор Тарас Залуський завершили перший етап презентації КУК 5-7 квітня на зібраннях у Вінніпезі, Брендоні та Давфінні.

Зустрічі з провідниками громади у Манітобі завершилися створенням нових відділів КУК в Давфінні та Паркленді. Створення відділів КУК стало досягненням голови Провінційної ради КУК Оксани Боднарчук, колишньої голови Лесі Швалюк та виконавчого директора КУК Т. Залуського.

Збори відділу КУК у Давфінні відбулися 6

квітня в українській двомовній школі „Сміт Джексон“. У них взяли участь провідники української громади Давфинського округу, а також місцевий член парламенту Канади Роберт Сопук. Ухвалено статут, обрано голову та управу. Першим головою відділу обраний Лен Деркач, колишній кабінет-міністер та член законодавчих зборів Манітоби. До управи відділу також увійшли Павло Трохановський – заступник голови, Шерлі Новаковська – секретар, Дженіфер Чатирбок – скарбник.

У зібраннях брала участь президент Про-

вінційної ради КУК Манітоби О. Боднарчук, а також колишня президент КУК Манітоби Л. Швалюк.

П. Грод і Т. Залуський разом з скарбником КУК Володимиром Длугошем мали зустріч з Митрополитом Української Православної Церкви в Канаді Юрієм (Каліщук) для обговорення співробітництва.

6 квітня в Давфінні відбулась зустріч з місцевим членом Парляменту Р. Сопуком, на якій обговорено питання життя громади.

КУК

Дні Патріярха Йосифа в Бафало

Онуфрій Білоголовський

БАФАЛО, Нью-Йорк. – 17 лютого в парафії св. о. Миколая парох о. декан Мар'ян Процик відслужив Літургію на прославу Патріярха Йосифа та виголосив проповідь про нього. З Патріярхом о. М. Процик жив у Римі п'ять років. Співом на честь Патріярха закінчилось святкування.

З нагоди 120-ліття Патріярха Йосифа Синод Єпископів проголосив увесь 2012 рік – роком пам'яті Патріярха Йосифа. У церкві св. о. Миколая було започатковано дні Патріярха 22 грудня 2012 року. Парафіяни зійшлися у церковній аудиторії, де Роман Кузмінський розповів про життя та працю Патріярха. Відтак о. М. Процик також згадав про спільне перебування з Патріярхом. Був висвітлений фільм про Патріярха.

Молитвою закінчилась перша частина свята.

23 грудня парафіяни заповнили аудиторію на продовження святкування. Слово про Патріярха виголосив о. М. Процик, вихованець Патріярха. 21 листопада 1980 року в Кастель-Кандольфо Патріярх Йосиф висвятив його в стан священника. Був висвітлений фільм про життя Патріярха, можна було оглянути пресу і літературу, присвячені Патріярхові за останні роки. Виставку підготували члени управи Патріярхального товариства Онуфрій Білоголовський та Микола Паславський.

Великодній базар в Осередку св. Андрія

Віра Боднарчук

НОРТ-ПОРТ, Флориди. – Великодній базар відбувся 15 березня в Українському осередку св. Андрія. При вході відвідувачів зустрічали виставлені на продаж кільця української ковбаси та вареники, а в залі були виставлені фотокартини Сергія Горбачука з України.

На сцені була світлиця в гуцульському стилі, відображена Кларою Шпичкою та Рітою Послушною, на бічних стінах були великі фотографії Віктора Лісничого з писанок Ірини Копі. Печиво приготували Надя Фатенко, Р. Послушна, Анна Наливайко, Маруся Чорна та Галя Лісничка. При касі працювали Богдан Боднарчук і Анна Маріяні.

Писали писанки Маруся Гайова та Оля Татарко, а оригінальну біжутерію, вироблену Лідою Свистун та Наталією Слюзар, можна було купити при їхніх столах. Українсько-американський клуб та Галина Король мали на продаж крам з українською тематикою. Можна було оглянути книжки, видані в Україні за підтримки Товариства української мови.

Великодній базар підготував комітет у складі Дарії та Євгена Томашоских, Г. Лісничої, Віри Боднарчук, Н. Фатенко і К. Шпички.

20 березня відбулися річні загальні збори Осередку св. Андрія, на яких було обрано нову управу у складі – Віктор Лісничий (голова), Д. та Є. Томашоські, Б. Боднарчук, Марія Бойдуй, К. Шпичка, В. Боднарчук, Г. Лісничка, Ганна Черінь, Інна Момотюк, Н. Фатенко, Марія Никитин, Орися і Роман Свистуни, Володимир Шпичка, Віктор Каплій. Контрольна комісія – Віктор Каплій, Іванна Головата, Микола Веремієнко та Одарка Горбачев-

Добродійка Надя Фатенко, Ріта Послушна, Маруся Чорна і Анна Наливайко при святковому печиві. (Фото: Віктор Лісничий)

ТАБІР СПАДЩИНИ ОДВУ

- для молоді у віці від 8 до 15 літ (з нічлігом)
- та денний табір для молоді у віці від 5 до 15 літ (від год. 10-ої ранку до 4-ої по пол.)

від неділі, 14 липня, до неділі, 21 липня 2013 року

на

ОСЕЛІ ОДВУ ім. О. ОЛЬЖИЧА

1230 Beaver Run Drive, Lehighton, PA 18235

Українська мова, народні танці та пісні, українське мистецтво, прогулянка до Knoebels Grove, плавання, ватра, пікнік, та інші розваги.

**Виступ для батьків і гостей та закриття табору
неділя, 21 липня 2013 року**

По дальші інформації просимо звертатися до:

Пола Головяк, (570) 708-1992; holoviak@kutztown.edu
Леся Стецина, (215) 657-1758; lesiauke@yahoo.com

**Реченець зголошень - п'ятниця, 28 червня 2013 року
ЧИСЛО ТАБОРОВИКІВ ОБМЕЖЕНЕ.**

**Наукове Товариство ім. Шевчека
в Америці**

запрошує

на

доповідь

Агнешки Матусяк

професора катедри

україністики Вроцлавського університету

Шклярівської стипендіатки в УНІГУ 2012-2013 рр.

**„Україністика у Вроцлавському університеті:
Посттоталітарні студії“**

**в суботу, 11 травня 2013 року
о 5-ій годині по пол.**

в будинку НТШ

63 Fourth Ave (між 9-ою і 10-ою вулицями)
New York, NY 10003

Кінорежисер О. Янчук представив майбутній фільм про С. Петлюру

Левко Хмельковський

ВИПАНИ, Нью-Джерсі. – В Українському Американському культурному центрі Нью-Джерсі 21 квітня зустрівся з громадою відомий український кінорежисер, Народний артист України Олесь Янчук. Зустріч відкрив голова відділу Українського Конгресового Комітету Америки в повіті Моріс Михайло Козюпа.

О. Янчук – напродуктивніший творець українського фільму у наш час. Він народився 29 вересня 1956 року у Фастові. Від матері – вчительки історії – успадкував зацікавлення історичним минулим України. Вищу освіту в площині кінематографії здобув у Києві. Починаючи з 1995 року, практично через кожні чотири роки виходив один з його фільмів, присвячених героїчним постатям визвольної боротьби. Першим був у 1991 році фільм „Голод-33”, відзначений першою нагородою на Міжнародному фестивалі кінематографічної спадщини у Франції в 2009 році. У 1995 році вийшов фільм про Степана Бандеру „Атентат. Осінне вбивство у Мюнхені”, у 2000 році – „Нескорений” (про Романа Шухевича), у 2004 році – „Залізна сотня” (про вояків УПА), у 2008 році – „Владика Андрей”, присвячений постаті Митрополита Української Греко-Католицької Церкви Андрея Шептицького.

Тепер режисер працює над створенням фільму „Таємний щоденник Симона Петлюри”, і саме це було основною темою зустрічі у Випані. Спонзорувала зустріч Українсько-Американська Федеральна Кредитова Спілка „Самопоміч”.

Спершу присутні переглянули два документальні фільми О. Янчука – „Українське Різдво у Ватикані” і „Маленькі бойки”. Перший з них присвячений події 16 грудня 2011 року, коли до Ватикану привезли з України ялину і засвітили на площі св. Петра. У церемонії узяла участь урядова делегація України на чолі з Віце-прем'єр-міністром Борисом Колесниковим.

Традицію встановлення на Різдво ялинок з України заснував Папа Іван Павло II і продовжив його наступник Бенедикт XVI. У фільмі докладно показано прийняття у Папи, на якому Бенедикт XVI вголосив вітальну промову українською мовою. На площі перед ялиною співали дитячий фольклорний колектив „Маленькі бойки” з селища Перегінського Івано-Франківської області та капеля „Дударик” зі Львова.

У фільмі вдало показано святковий Рим. Коли засвічували ялину, хори співали „Ще не вмерла Україна”, промовляли Архієпископ УГКЦ Святослав (Шевчук) і губернатор Ватикану Кардинал Джузеппе Бертелло. Оцінку цієї події висловили у фільмі Посол України у Ватикані Тетяна Іжевська, тодішній міністер культури Михайло Кулиняк. Фільмували подію Олесь Янчук і Дмитро Перетуттов. Копії фільму разом з відеопрогравами голова обласної адміністрації в Івано-Франківську Михайло Вишиванюк подарував кожному з маленьких бойків.

Після цієї події студія „Олесь” створила ще один фільм – „Маленькі бойки” безпосередньо в селі Перегінському. На екрані показа-

Михайло Козюпа на зустрічі у Випані представляє Олеся Янчука. (Фото: Левко Хмельковський)

но життя хорového колективу, яким керує Наталя Шпак, свята у церкві св. Духу, де настоятелем о. Михайло Бойчук, краєвиди Прикарпаття. Майстерно знято передсвяткове печення хліба, яке провела для дітей і глядачів Оксана Коцулим, ознайомлення дітей з піснями батьків, весняні гаївки та інші сільські події. Діти висловили свої враження від перебування у Ватикані. Про це говорили також президенти Українського Конгресового Комітету Америки Тамара Олексій та Світової Конференції Українських Державницьких Організацій Аскольд Лозинський, генеральний секретар СКУ Стефан Романів.

Після перегляду цих стрічок про майбутній фільм „Таємний щоденник Симона Петлюри” говорили О.

Янчук і голова фільмового комітету А. Лозинський. Було підкреслено, що фільм буде створено передовсім для України, де С. Петлюру облудно оббрехала радянська пропаганда, а також з англійськими написами – для усього світу, який має знати про героїчну боротьбу мазепинців, петлюрівців і бандерівців. Було показано кінострічку-проект фільму, у якій висловилися науковці, державні та громадські діячі.

Тепер в українських громадах триває збір фондів на фільмування стрічки і східні філії Українсько-Американської Федеральної Кредитової Спілки „Самопоміч” внесли у цей фонд 5,000 дол. Добродії, які пожертвують понад 5,000 дол., будуть названі у фільмі про С. Петлюру.

Сеньйори УНСоюзу та Друзі! Вже час замовляти кімнати на З'їзд Сеньйорів на Союзівці! Союзівка - тел. 845-626-5641

Від неділі, 9-го червня до п'ятниці, 14-го червня 2013 р.
Реєстрація від неділі, год. 4-ої по пол.

Побут включає 5 нічлігів, харчування від понеділка з сніданком до п'ятниці з полуденком, бенкет, доповіді, розвагові програми та податки і чайові.

Члени УНС:

Одна особа - \$510; дві особи в кімнаті - \$440 від особи
Один вечір за особу \$140; дві особи в кімнаті - \$112 від особи

Не-члени УНС:

Одна особа - \$560; дві особи в кімнаті - \$455 від особи
Один вечір за особу \$145; дві особи в кімнаті - \$120 від особи

Бенкет і програма в четвер, 13-го червня 2013 р. \$50 від особи,

Не забудьте вишиванки на бенкет,
та по можливості привезти речі на ліцитацію!

За інформаціями просимо звертатися до

Оксани Тритяк, тел. 973 292-9800 дод. 3071

Заохочуємо Вас запросити Ваших друзів на з'їзд.

Ми все гостям раді!

УНСоюз оголошує приділ стипендій та нагород студіючій молоді на академічний рік 2013-2014

Кандидати на стипендії або нагороди мусять:

- Бути активними членами УНСоюзу принайменше два роки до 1 червня 2013 року
- Під час останніх двох років, мати полісу принайменшої вартості \$5,000 (не включає поліс Термінового страхування)
- Бути прийняті на студії до університету в США або в Канаді

Аплікація на стипендію або нагороду від УНСоюзу мусить бути вислана до 1 червня 2013 року

За точними інформаціями просимо телефонувати до Головної канцелярії УНСоюзу або відвідати сторінку „Наші Пільги” на інтернетній мережі УНСоюзу:

www.UkrainianNationalAssociation.org

UNA, Inc.
2200 Route 10
Parsippany, NJ 07054
800-253-9862 ext. 3011

Страхування життя – чи потрібне воно мені?

Телефонуйте:
888-538-2833

Наявне не в усіх штатах.

“ Хоч страхові експерти стверджують, що метою страхування є захист від ризику грошових втрат, проте ці слова можуть вам видатися занадто сухими, щоб пояснити реальну причину купівлі страховки. А ними є комфорт і безпека - як для Вас, так і для ваших ближніх. Простіше кажучи, метою страхування є спокій. ”

SOYUZIVKA HERITAGE CENTER

Tennis Camp June 23-July 4

Kicks off the summer with 12 days of intensive tennis instruction and competitive play, for boys and girls age 10-18. Attendance will be limited to 45 students. Room, board, 24-hour supervision, expert lessons and loads of fun are included. Camp is under the direction of George Sawchak.

Tabir Ptashat

Session 1: June 23-29
Session 2: June 30-July 6

Ukrainian Plast tabir (camp) for children age 4-6 accompanied by their parents. Registration forms will also be appearing in the Svoboda and The Ukrainian Weekly in March and April. For further information, please contact Neonila Sochan at 973-984-7456.

2013 Summer Camp Information

Soyuzivka Heritage Center
P.O.Box 529, Kerhonkson, NY 12446

Roma Pryma Bohachevsky Ukrainian Dance Academy Workshop June 30- July 13

Vigorous 2-week dance training for more intermediate and advanced dancers age 16 and up under the direction of the Roma Pryma Bohachevsky Ukrainian Dance Foundation, culminating with performances on stage during the Ukrainian Cultural Festival weekend. Additional information <http://www.syzokryli.com/>

Ukrainian Heritage Day Camp

Session 1: July 14-19 • Session 2: July 21-26

A returning favorite, in the form of a day camp. Children age 4-7 will be exposed to Ukrainian heritage through daily activities such as dance, song, crafts and games. Children will walk away with an expanded knowledge of Ukrainian folk culture and language, as well as new and lasting friendships with other children of Ukrainian heritage. Price includes kid's lunch and T-shirt and, unless noted, is based on in-house occupancy of parent/guardian.

Discovery Camp July 14-20

Calling all nature lovers age 8-15 for this sleep-over program filled with outdoor crafts, hiking, swimming, organized sports and games, bonfires, songs and much more. Room, board, 24-hour supervision and a lifetime of memories are included.

Chornomorska Sitch Sports School

Session 1: July 21-27 • Session 2: July 28-August 3

44th annual sports camp run by the Ukrainian Athletic-Educational Association Chornomorska Sitch for children age 6-17. This camp will focus on soccer, tennis, volleyball and swimming, and is perfect for any sports enthusiast. Please contact sportsschool@chornomorskasitch.org for an application and additional information.

Roma Pryma Bohachevsky Ukrainian Dance Camp

Session 1: July 21-August 3
Session 2: August 4-August 17

Directed by Ania Bohachevsky-Lonkevych (daughter of Roma Pryma Bohachevsky), this camp is for aspiring dancers age 8-16, offering expert instruction for beginning, intermediate and advanced students. Room, board, 24-hour supervision, expert lessons and plenty of fun are included. Each camp ends with a grand recital. Attendance will be limited to 60 students.

**For applications or more info please call Soyuzivka, 845-626-5641,
or check our website at www.soyuzivka.com**

Ukrainian Cultural Festival at Soyuzivka

*Highlights
of past festivals*

**SAVE THE DATE for the biggest and the best
Ukrainian Festival in the USA!**

July 12-14, 2013

featuring spectacular stage shows - top name performers from around the world -
vibrant music & song - dazzling dance - unique arts & crafts -
delicious traditional foods - varenyky eating contests - tournaments - scores of vendors -
fun-filled activities for children - breathtaking mountain views -
friendly Soyuzivka hospitality & amenities (accommodations, tennis, Olympic-sized pool,
volleyball, restaurant dining) & much more...

For more information please visit us at www.soyuzivka.com
or contact us at soyuzivka@aol.com.

For vendor information please call (203) 274-5579

www.soyuzivka.com

СОЮЗИВКА

216 Foordmore Road
Kerhonkson, NY 12446
Tel. (845) 626-5641

Відвідайте нас!

Про університет як центр богослов'я

Доповідає перший проректор Українського Католицького Університету д-р Тарас Добко.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 14 березня розпочався весняний цикл викладів з серії „Ювілеї та річниці в житті українців“, що його організували Релігійне Товариство українців-католиків „Свята Софія“ (ТСС) та місцевий Осередок Наукового Товариства ім. Шевченка. Того дня перший проректор Українського Католицького Університету у Львові д-р Тарас Добко виголосив доповідь на тему: „Університет і богословська освіта в Україні: автономія знання і запит розуму на богослов'я“ – з нагоди 50-ліття з дня заснування Українського Като-

лицького Університету Патріархом Йосифом Сліпим.

Молитвою вечір відкрив о. Ярослав Курпель, парох Української католицької церкви Христа Царя у Філядельфії. Відтак голова ТСС академік Леонід Рудницький представив особу доповідача.

Д-р Т. Добко закінчив механіко-математичний факультет Львівського державного університету ім. Івана Франка. У 1993-1998 роках навчався в Міжнародній академії філософії у князівстві Ліхтенштайн, захистив з магістерку на тему „Релігійна віра і метафізичне переконання про існування Бога: порівняльне дослідження“. У 2003 році захистив у Міжнародній академії філософії у князівстві Ліхтенштайн докторську дисертацію на тему „Щастя людської особи. Феноменологічне дослідження розкриття людської особи у досвіді щастя“.

Т. Добко з 1998 року працював у Львівській Богословській академії керівником відділу студентської документації, заступником декана філософсько-богословського факультету, а згодом – як проректор з навчальної роботи та вчений секретар Українського Католицького Університету. З 2008 року – перший проректор УКУ. Є автором численних статей та перекладів.

У своїй доповіді д-р Т. Добко навітлив сучасний стан богословської освіти в Україні, яка з 2002 року є офіційно визнаною українською державою як академічна ділянка знань. Хоч лише 1 березня

цього року український уряд схвалив створення докторської програми „Богослов'я“, що дасть змогу українським богословам з закордонними дипломами легалізуватися за своєю прямою спеціальністю.

Доповідач докладно висвітлив питання ідентичності богословської освіти і її зв'язок з релігійно-навчанням та філософією, а також зв'язок академічного богослов'я у світському університеті з церковною спільнотою.

Відтак д-р Т. Добко представив порівняльну аналізу трьох моделей європейських університетів – британського, французького та німецького, які традиційно мали тісні зв'язки з державою і відносно віддалені зв'язки з ринком. Сьогодні, однак, за умов ринкової економіки та послаблення держави, університет дедалі частіше стає двигуном економіки, відводячи некомерційним спеціальностям, зокрема в царині гуманітарних наук, другорядне місце.

В Україні, за словами д-ра Т.Добка, традиція спілкування між університетом і богослов'ям впродовж довгих років складалася під впливом російської системи духовної і світської освіти. Це означає упереджене ставлення інтелектуалів до будь-якого зближення Православної Церкви з державою і викликає підозру щодо бажання Церкви вирішувати свої справи руками держави. Така ситуація зростає закономірні питання щодо світськості та її визначення; щодо науковості богослов'я та

критеріїв раціональності; відношення між авторитетом Церкви, її присутністю в університеті та свободою інтелектуального пошуку, зокрема в богослов'ї.

Цитуючи розмірковування з цього приводу Кардинала Йозефа Ратцінгера у статті „Церкви, екуменізм і політика: новий досвід в еклезиології“, доповідач ствердив, що дух автентичної богословської освіти повинен бути позбавлений ідеологічного забарвлення, а це можливе лише за умов формування кваліфікованих богословів у життєдайному середовищі Церкви.

Підсумовуючи, д-р Т. Добко зазначив, що найвагомим аргументом на користь присутності богослов'я в університеті буде солідна наукова праця самих богословів, які – в умовах глобалізації, секуляризації та матеріалізму – повинні звернути особливу увагу на людське серце і його здатність розпізнавати невидиму, сокровенну і водночас реальну присутність Творця.

Відтак д-р Т. Добко відповів на численні запитання аудиторії стосовно патріархального устрою Української Греко-Католицької Церкви, проблеми сектантства, різниці між філософією та богослов'ям, стану богословської освіти в університетах України. На завершення вечора голова ТСС А академік Л. Рудницький високо оцінив вклад д-ра Т. Добка у розбудову Українського Католицького Університету та відродження богословської академічної освіти в Україні.

Товариство „Свята Софія“

Пам'яті визначного українця

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 21 березня Товариство українців-католиків „Свята Софія“ (ТСС) та місцевий Осередок Наукового Товариства ім. Шевченка у рамках весняного циклу викладів „Ювілеї та річниці в житті українців“ організували вшанування пам'яті Євгена Чикаленка. Доповідь „Євген Чикаленко – конструктор українського визвольного руху“, присвячену пам'яті визначного українського діяча, прочитала провідний нау-

ковий співробітник відділу історії Української революції 1917-1921 років Інституту історії України Національної Академії Наук України д-р Тетяна Осташко.

Голова Осередку НТШ у Філядельфії д-р Олександр Лужницький відкрив вечір і представив слухачам особу доповідача. Д-р Т. Осташко досліджує зовнішньополітичну, соціально-економічну і культурну політику українських національних урядів, діяль-

ність визначних учасників національно-визвольної боротьби, історію українського консервативного руху. Вона – авторка книжок „Діячі Української Центральної Ради: біографічний довідник“, „Полковник Петро Болбочан: трагедія українського державника“, „Український патріот з династії Габсбургів“, укладач збірників документів „Українська Центральна Рада“, „Директорія, Рада Народних Міністрів“ та інших.

До 150-ліття Є. Чикаленка київське видавництво „Темпора“ у 2011 році перевидало його „Спогади“ (1861-1907), та „Щоденник“ за 1907-1917, 1917-1918 і 1919 роки. Автором статей та коментарів до щоденників Є. Чикаленка була д-р Т. Осташко. Також вона разом із своїм чоловіком, професором Київського національного лінгвістичного університету Юрієм Терещенком, підготувала і видала третю книгу з серії „В'ячеслав Липинський та його доба“, до якої увійшов повний корпус листування між В. Липинським та Є. Чикаленком.

Фундаментом доповіді д-р Т. Осташко послужили згадані спогади відомого українського громадського і культурного діяча, мецената Є. Чикаленка, які, на думку доповідача, є справжньою енциклопедією українського національного відродження кінця XIX-XX ст.

Євген Харлампович Чикаленко (1861-1929) належав до найскравіших представників української інтелігенції, що присвятили себе повсякденному та самовідданому служінню національній справі. Щоденна подвійницька праця,

Доповідає д-р Тетяна Осташко.

спрямована на консолідацію українського громадянства, визначила весь зміст життя цієї людини і всієї його родини. Його жертвенність, висловлена у словах: „Любіть Україну не лише до глибини своєї душі, а й до глибини своєї кишені“, є свідченням глибокого патріотизму й відданості національним інтересам свого народу.

Є. Чикаленко народився 9 грудня 1861 року в селі Перешорах на Херсонщині. Університетську освіту здобував у Харківському університеті, де став учасником студентської Драгоманівської громади. Однак, закінчити університетський курс навчання йому не вдалося, бо був заарештований і за політичні переконання позбавлений права проживати в Харко-

(Закінчення на стор. 16)

КИУС CIUS

Програма дослідження релігії і культури

Це збереження і вивчення українських церков та їх

- архітектури
- мистецтва
- музики
- церковного начиння

Підтримайте програму — допоможіть зберегти нашу сакральну спадщину

Canadian Institute of Ukrainian Studies, 430 Pembina Hall,
University of Alberta, Edmonton, AB T6G 2H8 Canada
E-mail: cius@ualberta.ca; www.cius.ca
Tel: 780.492.2972 Fax: 780.492.4967

НОВИНИ З НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ „ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ“

Студенти отримали стипендії від закордонних українців

Юлія Яручик

ОСТРОГ, Рівненська область. – 25 квітня 86 найактивніших вихованців академії отримали гранти закордонних українців.

Волинянка Софія Красносельська, яка проживала в Канаді, заповіла свої гроші для українських студентів. 24 студенти університету отримали їх від президента Фондації енциклопедії України в Канаді Олега Іванушева та його дружини Божени. О. Іванусів вручив студентам книги, які

видала Фондація.

60 студентів отримали грошові нагороди від Фонду Ірени й Олександра Михалюків. Їх вручив онук Сергій Маєвський – випускник академії, заступник начальника відділу банку „Глобус“ у Рівному.

Товариство української мови ім. Тараса Шевченка в Чикаго надало стипендії Христині Федорич і Марії Кравець. Ректор академії Ігор Пасічник вручив подяки благодійникам і висловив сподівання, що студенти використають ці гроші для самовдосконалення.

Стипендіанти з меценатами та керівниками академії. (Фото: Олексія Бистровського)

Конкурс „Танці з викладачами“

Юлія Яручик

Уперше в академії відбувся феєричний конкурс „Танці з викладачами“, який організував Культурно-мистецький підрозділ Братства студентів університету. У ньому взяли участь шість танцювальних пар.

Кожну пару до участі в конкурсі готувала студентка Віта Москальчук. Головою журі конкурсу був Заслужений діяч мистецтв України Володимир Годовський.

Перемогу здобула пара Вікторії Гонгало й Андрія Кривчука за виконання аргентинського танго.

Переможці конкурсу Вікторія Гонгало й Андрій Кривчук. (Фото: Олександра Сульжук)

Олімпіада „Юні знавці Біблії“

Юлія Мініч

У Національному університеті „Острозька академія“ 18-19 квітня відбулася VI Всеукраїнська олімпіада „Юні знавці Біблії“ для учнів загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних училищ та студентів вищих навчальних закладів. У заході взяли участь 70 учасників з дев'яти областей України.

Учасників олімпіади вітали

ректор університету Ігор Пасічник, начальник управління освіти обласної державної адміністрації Григорій Таргонський, заступник міського голови Віталій Ундір.

За результатами олімпіади переможцями стали Наталя Солонська з Запорізької області, Марія Пітешкіна з Запоріжжя, Катерина Хорошак з Тернополя, Роман Дубинець з Костополя, Рівненська область.

Під час Всеукраїнської олімпіади „Юні знавці Біблії“. (Фото: Олексія Бистровського)

Відбувся форум представників студентського самоврядування

Віктор Артеменко

У Національному університеті „Острозька академія“ 8-10 березня відбувся Всеукраїнський форум органів студентського самоврядування „Здобутки, уроки та перспективи розвитку студентського руху в Україні“, у якому взяли участь понад 50 студентських провідників з усієї України. Форум мав два основних напрямки: законодавче забезпечення системи вищої освіти в Україні та студентська стратегія 2013 року.

Під час форуму відбувся V Конгрес Національного студентського союзу, на якому президент сою-

зу Микола Бучко прозвітував про роботу виконавчого комітету у минулому році. До складу переобраного виконавчого комітету увійшли представники з Києва, Львова, Полтави, Алчевська, Житомира, Тернополя, Хмельницького, Івано-Франківська, Одеси, Чернівців, Острога, Луцька, Макіївки, Білої Церкви, Чернігова, Переяслав-Хмельницького та Дніпропетровська.

У перший день форуму в Культурно-мистецькому центрі відбулася антиалкогольна вечірка, на якій студенти мали можливість насолодитися молочними коктейлями, печивом та чаєм.

Міжнародна конференція про мову

Ліна Тимошук

Науковці з 11 країн обговорювали актуальні питання міжкультурної комунікації на VII Міжнародній науково-практичній конференції „Міжкультурна комунікація: мова-культура-особистість“ 18-19 квітня, яка зібрала в академії понад 400 учасників. Вони

обговорили проблеми перекладу, актуальність мовознавчих розвідок, мовні середовища різних країн світу.

Конференція працювала у дев'яти спеціалізованих секціях.

За результатами конференції видано чотири фахових збірники наукових праць, укладено низку угод про наукову співпрацю.

Під час Міжнародної науково-практичної конференції. (Фото: Олександра Форсюк)

Обрали „Пана Острозького-2013“

Анастасія Лаврінчук

Переможець конкурсу Василь Махлюк. (Фото: Олексія Бистровського)

Цього року за почесне звання „Пан Острозький-2013“ змагалися студенти Богдан Шабаровський, Олександр Бухвал, Андрій Осташ, Михайло Куземський, Володимир Савчук і Василь Махлюк.

Кожен учасник мав відтворити образ одного з видатних діячів краю та час, коли цей діяч жив. Переможцем став В. Махлюк. Інші учасники конкурсу теж удостоєні почесних титулів, привітань і подарунків.

DNI PRO LLC.

**ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ**

- Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
- Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
- Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ
645 W. 1st Ave.
Tel.: (908) 241-2190
(888) 336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave
Tel.: (973) 916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: (215) 969-4986
(215) 728-6040

Пресовий фонд „Свободи”: березень

Amount	Name	City					
\$100.00	Anna Bajlak	Mattituck, NY	Roman Kokolskyj	Sicklerville, NJ	Paul Pundy	Arlington Heights, IL	
	Walter Clebowicz	Kensington, CT	Stefania Korol	Grosse Point Shores, MI	Stefania Shtompil	Randolph, NJ	
	Yuriy and Irena Deychakiwsky	North Potomac, MD	John and Stanyslawa Krowicky	Farmington Hills, MI	John Sidorow	Beacon Falls, CT	
	Ulana Diachuk	Rutherford, NJ	Taras and Jaroslava Lonchyna	Trenton, NJ	Anna Sierant	Astoria, NY	
	Daria Jakubowycz	Richfield, OH	Neonila Lychyk	River Forest, IL	Stephan and Marta Skrybailo	Charlottesville, VA	
	Bohdan Kolos	Toronto, ON	Volodymyra Maciurak	Elmwood, Park IL	George Stepaniuk	Kew Gardens, NY	
	Michael Komichak	McKees Rocks, PA	Luba Melnyk	Elmhurst, NY	Irena Stepanyk	Stoneham, MA	
	Natalia Koropecykj	Elkins Park, PA	Rostyslaw Melnyk	Indianapolis, IN	Gregory Szczerbaniuk	Joliet, IL	
	Alexander and Maria Krychuk	Lorain, OH	Larissa Muzyczka	Parma, OH	Jawdocha Tkaczuk	Philadelphia, PA	
	Daria Kurylko	New Providence, NJ	Eugene Nebesh	Parma, OH	Olga Trytyak	Matawan, NJ	
	Marta Pereyma	Arlington, VA	Irene Nowosiwsky	Devon, PA	Maria Wasyluk	New York, NY	
	Marta Pereyma	Arlington, VA	Taras Orel	North Bergen, NJ	Roman Wolchuk	Jersey City, NJ	
	Anya and Jurij Petrenko	Ashton, MD	Michael Pikas	Olney, MD	Gregory and Maria Woloszyn	Forest Hills, NY	
	Lidia Stebelsky	Yonkers, NY	Bohdan Pochmursky	North Port, FL			
	Ulana Steck	Mississauga, ON	Luba Procyk	Springfield, VA	\$10.00	Myra Andrushka	Chattanooga, TN
	Martha and Ihor Voyevodka	Reno, NV	Slawka Pylyshenko	Bethesda, MD	Marion Bartoszyk	Mount Rainier, MD	
\$85.00	S. Karavansky	Denton, MD	Daria Samotulka	Hillsborough, NJ	Myron Bilas	Jenkintown, PA	
	Alex and Hanna Latyshevsky	Sag Harbor, NY	Iwan Sawchuk	Philadelphia, PA	Maria Bodnarskyj	Depew, NY	
	Oksana Mostowycz	Ponte Vedra, FL	Luba Siletsky	Hillsborough, CA	Nicholas Borden	Flossmoor, IL	
	Pelalia Rud	Ridgewood, NJ	Jaroslav Sydorak	Middle Village, NY	Bohdan Choma	Rochester, NY	
\$75.00	Stephen Matkowsky	Rochester, NY	Lydia Zakrewsky	Miami Beach, FL	Mykola and Maria Ciko	Southgate, MI	
\$50.00	Maria Andrusjak	Warren, MI	Maria Zaviysky	Binghamton, NY	Nadia Cybruch	New Hartford, NY	
	Anonymous		Lubomyr Zobniw		John Denysenko	Warren, MI	
	Katia Breslawec	Tonka Bay, MN	Nicholas Kovalevsky	Tiffin, OH	Larissa Dajak	Schaumburg, IL	
	Olha Faraoniw	Trenton, NJ	Iya Awramtchuk-Klim	West Lafayette, IN	Ewhenia Dmytryzyn	Syracuse, NY	
	Jaroslav Oberyshyn	Jamaica, NY	Evhenia Benko	Cleveland, OH	Olexander Dotsok	Gulfport, FL	
	Mykola Petrusha	Troy, MI	Maria Borkowsky	Yonkers, NY	Svetlana and Wasily Dubinin	Del Mar, CA	
	Orest Popovych	Howell, NJ	Nadia Deychakiwsky	Brecksville, OH	Michael Dzwinka	Bradenton, FL	
	Joanna Sym-Lipsky	Deerfield Beach, FL	Bohdan Futey	Annapolis, MD	Daria Fedoriw	North Royalton, OH	
	Roman and Oksana Tresniowsky	Ann Arbor, MI	Walter Gerent	West Hartford, CT	Oresta Fedun	Clifton, NJ	
	Stephan Tymkiw	Millersville, MD	Valentina Gluch	Parma, OH	Helena Futala	Yonkers, NY	
\$45.00	Paul Bandriwsky	Chicago, IL	Ivanna Harasowskyj	Chicago, IL	Mykola Gajdycz	Kerhonkson, NY	
	Oksana and Lavro Polon	Penn Yan, NY	Halyna Holovetsky	Ballston Spa, NY	Irina and Yuriy Geletyuk	Sacramento, CA	
\$40.00	J. Bukachevsky	San Luis Obispo, CA	Roman Hrab	Boonton, NJ	Lydia Giffler	Arlington, VA	
	(In memory of Jaroslav Bukachevsky)		Joseph Hucal	Torrance, CA	Luba Gonzalez	Lynbrook, NY	
	Andrew Iwashko	North Port, FL	Petro Karkoc	Columbia Heights, MN	Nadia Haftkowycz	Wethersfield, CT	
	Jeremy and Christine Rakowsky	North Royalton, OH	Anatole Kryworuchko	Columbia Heights, MN	Dmytro Hajduk	Wisconsin Dells, WI	
\$35.00	Vera Andrushkiw	Troy, MI	Kulas Myron	Ottawa, ON	Tymish Hankewycz	Dobbs Ferry, NY	
	Joseph Badynskyj	Phoenix, AZ	Tatjana Kushnir	La Grange, IL	Wasył Hawryluk	Newington, CT	
	George Baranowskyj	Osprey, FL	Oksana and Bohdan Kuzyszyn	Sterling Heights MI	Askold Haywas	Oceanside, CA	
	Orysia Bartkiw	Philadelphia, PA	William Lobur	Ridgewood, NY	Peter Heretz	Utica, NY	
	Alexandra Bobiak	Scarsdale, NY	Andriy Melnyk	Chicago, IL	Roxana Heretz	Rutherford, NJ	
	Maria and Mykola Bojczuk	Dresher, PA	Natalie Misiong	Livonia, MI	Stefan Hishynsky	Strongsville, OH	
	Christine Bonacorsa	Belleville, NJ	Natalia Oleksyn	Rochester, NY	Boris Hlynsky	Vienna, VA	
	Oleg Burenko	Crystal, FL	Helena Pawlenko	Brick, NJ	Maria Hnojewa	Minneapolis, MN	
	Joseph Danko	New Haven, CT	William Stan	Jamaica Plain, MA	Wasyłida Holod	Norridge, IL	
	Bohdanna Geleta	College Park, MD	Lesia Subchak	Canton, OH	Alexandra Holuka	Flushing, NY	
	Jaroslawa Gudziak	Syracuse, NY	Anna Telepko	Parsippany, NJ	Walter Hoszko	Piscataway, NJ	
	Andrij Karpenko	Des Plaines, IL	Zabrocky Anna	Philadelphia, PA	Omelan and Mary Hrab	Lynnwood, WA	
	Boris Karpenko	Southfield, MI	Eugene Andrach	Saddle Brook, NJ	Eugenia Hromnycky	Minneapolis, MN	
	Michael Kowalysko	Gaithersburg, MD	Olga Bileckyj	North Port, FL	Helena Indianu	Sarasota, FL	
	Maria Krislatyj	Cleveland, OH	Onufrij Biloholowskyj	Cheektowaga, NY	Mildred Jacus	Holmdel, NJ	
	Ivan and Marta Kryvutsky	College Park, MD	Ihor and Alla Cherney	Oradell, NJ	Mary Jarmoluk	Russellville, AR	
	Orysia Laba	Middle Village, NY	Olha Czmola	Depew, NY	Mykola Jejna	Anthem, AZ	
	Michael and Luba Lesko	East Hanover, NJ	Michael Dziman	Maplewood, NJ	Oleh Karawan	Inverness, IL	
	S. Makar-Laudi	Brooklyn, NY	Nadia Haftkowycz	Wethersfield, CT	Bohdan Kazaniwsky	Bethesda, MD	
	Eugene and Helena Melnitchenko	Owings, MD	Ihor Hayda	Easton, CT	Andrew Kazewych	Williamston, MI	
	Yaroslav Ostapiuk	Wethersfield, CT	Adolf Hladylovyh	Montreal, QC	Zorianna Klufas	Highland Park, NJ	
	Roman Sawycky	Croton On Hudson, NY	Maria Holub	Stuart, FL	Alex Konowal	Arlington Heights, IL	
	Michael and Natalia Slobodinsky	Parrish, FL	Olga Horodecky	Kendall Park, NJ	Wasył Kovach	Stratford, CT	
	Joanna Sym-Lipsky	Deerfield Beach, FL	Zina Illuk	Belle Harbor, NY	Olga Kowal	Kenilworth, NJ	
	Wolodymyr Wolowodiuk	Chatham, NJ	Eliana Iwanyczko	North Port, FL	Kalyna Kozak	Huntingdon Valley, PA	
	T. Zazula	Middle Village, NY	Lubomyr and Maria Iwaskiw	Venice, FL	Wolodymyr and Anna Kozicky	Yonkers, NY	
\$30.00	Oleksij Shevchenko	Bridgewater, NJ	Victor Jaworsky	Orangeburg, NY	Vladimir Krivoy	E. Bridgewater, MA	
\$25.00	Anastasia Bezubiak	North Fort Myers, FL	Alexandra Juzeniw	New York, NY	Theo and Lubomyra Krupa	Morristown, NJ	
	Michael Bochno	Toronto, ON	Bohdan Kusma	Lincoln, RI	Myroslaw Krywulych	Amsterdam, NY	
	John Boychuk	Trenton, NJ	Valentina Kuzmycz	Bayside, NY	Bohdan Kulchyckyj	Cinnaminson, NJ	
	Bohdan Chudio	Short Hills, NJ	Volodimir Kuzyk	Philadelphia, PA	Wolodymyr Kusznir	Warren, MI	
	Valentina Chudowsky	Wethersfield, CT	Lubomyra Lobur	Seven Hills, OH	Dmytro Kuziw	Ellenville, NY	
	Orest Dutka	Flushing, NY	Kornelia Lonkewycz	Kerhonkson, NY	Paul Labinsky	Cherry Hill, NJ	
	Stefan and Anna Fedenko	Warren, MI	Petro and Olha Matula	Potomac, MD	Peter Lahola	Plain City, OH	
	Roman Ferencevych	Alexandria, VA	Luba Miktuk	Cleveland, OH	Kateryna Laluk	Rochester, NY	
	Helen Horbowyj	Holmes, PA	Walter Motyka	North Port, FL	Vera Levytska	New York, NY	
	J. Iwanetz	Burr Ridge, IL	Gregor Muryn	Johnson City, NY	Michael Lewko	Little Falls, NJ	
			Patricia Myr	Philadelphia, PA	Mykola Liss	Livonia, MI	
			Maryann Mysyshyn	Springfield, MA	M. Lomaga	Wethersfield, CT	
			Lubomyr and Irene Pawlowych	Union, NJ	Sophie Lonyszyn	Somerset, NJ	
			Fedir Petryk	Levittown, PA	Lydia Lysak	Newnan, GA	
			Wolodymyr Plakyda	Deltona, FL	Wasył Makijczyk	Shelton, CT	
			Peter and Anna Poliszczuk	Cheektowaga, NY	Romana Maksymowych	Hooksett, NH	
			Popel George	Monmouth Junction, NJ	E. Martynec	Glen Spey, NY	
					Ann Masnyj	Parma, OH	
					Yaroslava Melnyk	Portland, OR	

НОВІ ВИДАННЯ

Варта споминів Мозолівка, село героїв

Наші читачі знають, що „Свобода“ радо вміщує більші і менші матеріали про нові книжки, особливо коли це спогади людей з наших громад в Америці чи Канаді. Ми заохочуємо не лише до читання цих книжок, але й до написання все нових споминів, бо нема жодного життя, котре б не було повчальним для молодших поколінь, нема жодної біографії, котра б не вливалася в історію діаспори, а з тим – і в історію України.

„Спогади – це завжди любов до батька і матері, до братів і сестер, до друзів, до рідного села чи міста, завжди любов до України“, – пише з Чикаго Ярослав М. Березовський, інформуючи про презентацію книжки спогадів Михайла Цяпи „Мозолівка“. Вона відбулася 27 січня в Дітройті, і це було зібрання дуже цікавих людей, бо, крім самого автора – вихідця з Тернопільщини, з славної Мозолівки, колишнього вояка Дивізії „Галичина“, відтак довголітнього працівника університетської бібліотеки в Ен-Арбор, Мишиген, – на презентації виступили люди, котрі високо оцінили цю книжку спогадів і з історичної точки зору, з погляду пережитого автором, а також з погляду чисто літературного – Уляна Огар-Кушнір, Оксана Паса, д-р Ася Гумецька, Я. Березовський та інші.

Нижче вміщуємо уривок з виступу на цій презентації Віри Андрушків:

...Хоч свідчень доброї пам'яті ми чекаємо від кожної книжки спогадів, „Мозолівка“ Михайла Цяпи просто вразила мене надзвичайною точністю в описах пережитого автором, його родиною, друзями, бойовими побратимами – вразила і пам'яттю і життєвою правдою, в якій любов до всього рідного, до України була для передвоєнного покоління такою природною, як дихання.

Автор – активний учасник українського національно-визвольного руху, зокрема воєнних дій Української Дивізії „Галичина“. Ці його докладні і сперті на факти спомини дуже важливі для дослідни-

ків, які тепер так прискіпливо вивчають і в деяких випадках викривлюють правду про українську визвольну боротьбу. У багатьох колишніх вояків пам'ять про війну поглинає всі інші спогади, тим часом „Мозолівка“ – це і дитинство автора, його шкільні роки, учні і вчителі, і незабутні дитячі враження. Тим більше вражають описи воєнних дій в Чехословаччині та Італії та повоєнного життя в Німеччині.

Автор блискуче виказав свої здібності як мемуарист, дослідник, історик, архівіст, літературознавець, бібліотекар, філателіст та меценат. Спогади дуже цікаві і цінні з

погляду особистих і громадських зв'язків автора з багатьма іншими людьми, тому можна вгадати, що писалися вони не днями, а роками – настільки кожне речення, кожен факт виважений і ретельно перевірений.

Мене особливо зацікавили сторінки про українського патріота, але радянофіла, талановитого поета Василя Бобинського та про ту трагічну добу розстріляного відродження.

У споминах про Ен-Арбор пізнаємо М. Цяпу як підприємця-господаря, який разом з Василем Огаром купує хати, відновляє їх та винаймає за мінімальну ціну студентам.

Сторінки про життя в Ен-Арборі включають інформації про український студентський клуб, математичну бібліотеку, працю над російсько-англійським та англо-російським математичним словником.

В кінці книги поміщена стаття про сучасний занепад і сумну долю Мозолівки, рідного села автора. У післяслові автор звертається до українців наступних поколінь, щоб вони дбали про Україну, жили та працювали в ім'я її світлого майбутнього.

Книжка М. Цяпи – переконливий доказ, як важливо для кожного українця додати особистісні деталі до загальноукраїнської історії.

Пресовий фонд „Свободи“: березень

\$10.00	Ola Movchan-Novak	Warren, MI
	Alexandra Mudry	Chicago, IL
	William Nikitich	Lowville, NY
	Helen Obaranec	Point Pleasant Beach, NJ
	Vera Obuszcak	Philadelphia, PA
	Oksana Ohar	Beverly Hills, MI
	Borys and Luba	Lakewood, CO
	Oryshchyn	
	Eufrozyna Ostapiuk	South Haven, MN
	Olena Papiz	Warren, MI
	Borys and Nila Pawluk	Lansdale, PA
	Stefan and Larissa Peleschuk	Stamford, CT
	Oksana and Peter Piaseckij	Sunny Isles, FL
	George Podlusk	Chicago, IL
	Irynej Prokopovych	Calabasas, CA
	Ostap Prybyla	Syracuse, NY
	Peter Pytel	Twin Lakes, WI
	Kateryna Rosandich	Mountain View, CA
	Stephania Rudyk	Long Island City, NY
	Irene Russnak	Rochester, NY
	Parania Sabolotny	Camdenton, MO
	Oksana Saldyt	Amherst, NY
	Oksana Saldyt	Amherst, NY
	Oksana Saldyt	Amherst, NY
	Vira Sambir	Lake Worth, FL
	George and Patricia Sawchak	Rydal, PA
	Nicholas and Nadia Semeniak	New Berlin, WI
	Alexander Serafyn	Troy, MI
	Vsevolod Shaidevich	Somerset, NJ
	Roman Slish	Raleigh, NC
	Ihor Sochan	Woodcliff Lake, NJ
	Lida Soja	Garden City, MI
	Helen Stachniw	Voorhees, NJ
	Lubomyr Stadnyk	Westchester, IL
	Ihor Stelmach	Glastonbury, CT
	Stephania Tatchyn	Timonium, MD
	Jakym Teniuch	White Plains, NY
	Romana Tymchyshyn	Loudonville, NY
	Bohdan Tytla	Yorktown Heights, NY
	Mirosława Wenke	Union, NJ
	Mirosława Wenke	Union, NJ
	Irene Werbyckij	Woodside, NY
	Dmytro and Anna Woch	East Hanover, NJ
	Dmytro and Anna Woch	East Hanover, NJ
	Walter Wolowczuk	Orland Park, IL
	Yaroslav Wolowodiuk	Glen Oaks, NY
	Roxolana and Michael Yarymovych	Osprey, FL

	Andrew Zura	North Royalton, OH
\$5.00	Eugene Andrach	Saddle Brook, NJ
	Alex Bachnivsky	Elkhart, IN
	Dmytro Blahy	Philadelphia, PA
	Anna Boyar	Saddle River, NJ
	Valentina Brunda	Garfield, NJ
	Nikolay Bykovsky	Hamlin, NY
	Irena Capar	Oro Valley, AZ
	Bohdan Choniuk	New York, NY
	Lioutcheta Derkach	Palm Coast, FL
	Larissa Dolinsky	Westfield, NJ
	K. and M. Drabyk	Bethpage, NY
	Ludmila Dykij	Blairstown, NJ
	Mychajlo Fedor	Flemington, NJ
	Myron Gudz	Hartford, CT
	Christine Halibey-Bilyk	Westchester, IL
	Mychajlo Horban	Parma, OH
	Wolodymyr Horczakiwskyj	Denver, CO
	Wasył Hrynczyszyn	Webster, NY
	Christine Kaczmar	Media, PA
	Michael and Nadia Karkoc	Minneapolis, MN
	Michael and Nadia Karkoc	Minneapolis, MN
	Terebus Kmeta	Yonkers, NY
	Wasył Konowal	Arlington Heights, IL
	Halyna Korol	Warm Mineral Springs, FL
	Nina Koropey	Johnston, RI
	John and Anna Kosciulek	Clifton, NJ
	Nina Kowbasniuk	Jersey City, NJ
	Oleh and Alexandra Kowerko	Chicago, IL
	Jaroslav Krawciw	North Providence, RI
	Olenka Kurylas	Wheaton, MD
	Myron Kusen	Philadelphia, PA
	Jaroslav Kutynsky	Hallandale Beach, FL
	Liubov Lazar	Rochester, NY
	Myroslaw and Mariya Len	Strongsville, OH
	Adrian Levytsky	Elkins Park, PA
	Paul Lewchenko	Morrisville, PA
	George and Olga Lohan	Little Falls, NJ
	Ulana Loza	Buffalo, NY
	Mykola and Maria Lylak	Rochester, NY
	Joseph Lytwynshyn	Hinsdale, IL
	Michael Melnyk	Mt. Vernon, IL
	Edward Mikol	Staten Island, NY
	Roman Mizur	Shrub Oak, NY
	Alexandra Moczula	Clifton, NJ

	Myron Nahirnyj	Mill Creek, WA
	Daria Orichowsky	Westampton, NJ
	Olga Oseredczuk	Cranford, NJ
	Halyna Palamar	Philadelphia, PA
	Bazyli Panczak	New York, NY
	Halyna Pankiw	Port Charlotte, FL
	Anastazia Pasternak	Amsterdam, NY
	Tatiana Pastushenko	New Providence, NJ
	W. Pastuszok	Marcus Hook, PA
	Osyp and Olga Pendakiwskyj	Shelton, CT
	Ludmyla Pochtar	Scotch Plains, NJ
	Joseph Podobinsky	Rutherford, NJ
	Bogdana Poharatnyj	Elma, NY
	Borys Polec	Minneapolis, MN
	Olha Procyk	Troy, MI
	Ihor Rudko	Colchester, CT
	Irene Russnak	Rochester, NY
	Roman Rybak	St. Paul, MN
	Walter and Anna Safian	New York, NY
	Paraskevia Scheremeta	Bayonne, NJ
	Petro Shandruk	Philadelphia, PA
	Sophie Shashkewych	Torrance, CA
	Anna Shepko	New Paltz, NY
	William Sitka	West St. Paul, MN
	Nicholas Sluk	Sloan, NY
	Bohdan Smolynsky	Shrewsbury, MA
	Michael Solonyinka	Minneapolis, MN
	Paul Stadnyk	North Port, FL
	Wolodymyr Stolar	Parma, OH
	Hryhorij Swiatkiwskyj	Sloan, NY
	Anna Telepko	Parsippany, NJ
	Daniel Tomaszczuk	Kansas City, MO
	Michael Trenza	Carle Place, NY
	Nadia Trojan	Watertown, CT
	Tamara Tsiselska	Hunter, NY
	Bohdan Waclawsky	Toms River, NJ
	Wasył and Anna Wasiw	Clifton, NJ
	Joseph Wasylkiw	Clifton, NJ
	Myroslaw Wolosianskyj	Middle Village, NY
	Irene Wynnyk	Hyde Park, NY
	Tamara Zacharkiw	Lansdale, PA
	Ihor G. and Stephanie Zajac	East Hanover, NJ
	Mychajlo Zwarycz	Yonkers, NY

Всього: \$7,301.00

Щиро дякуємо всім жертводавцям на пресовий фонд „Свободи“!

У 100 років Є.-О. Садовський не полишає творчої праці

Петро Твардовський

5 травня виповнюється 100 років від дня народження українського композитора і диригента Євгена-Ореста Садовського. У 100 років він не розгубив свого таланту і творчих сил. Він народився в селі Ріпнів біля Львова, у священничій родині. На жаль, мати його померла, коли він мав заледве півтора року. Народну школу закінчив у селі Стінка біля Золочева, де його батько був парохом. Пізніше навчався у Золочівській гімназії, вже у п'ятій класі диригував шкільним хором, брав участь у всіх виставах школи.

В 1933 році Є.-О. Садовський вступив до мандрівного театру Панаса Карабіневича (театр ім. Миколи Садовського). Згодом продовжив театральну практику в театрах Богдана Сарамаци, Йосипа Стадника (старшого) та в театрі ім. Івана Тобілевича.

Коли більшовики окупували Галичину в 1939 році, Є.-О. Садовський працював у театрі ім. Івана Франка в Станіславові (тепер Івано-Франківськ) хормайстром та був заступником диригента в „Гуцульському ансамблі“. У той час він співпрацював з відомими артистами Миколою Бенцалем, Євгеном Левицьким, Володимиром Шашаровським.

У липні 1944 року Є.-О. Садовський залишив рідну землю і зупинився в Австрії. В Інсбруку слухав лекції співи, а також організував чоловічий хор при Братстві св. Андрія, з яким концертував у Зальцбурзі та в інших містах. У 1946 році у Брегенсі Є. Садовський став співзасновником чоловічого хору „Ватра“, був його першим тено-

Євген-Орест Садовський

ром-солістом та першим і останнім диригентом на європейському континенті. Хор „Ватра“ виступав у Швейцарії, Австрії та Німеччині, де мав великий успіх серед українців і чужинців. У таборі Ляндек Є. Садовський також диригував чоловічим хором „Сурма“.

У 1949 році родина Садовських переїхала до Америки, проживала у Філадельфії, де Є. Садовський вів хор і був дяком у церкві. З відновленням хору „Ватра“ 1951 року в Канаді переїхав до Едмонтона на ферму Отців-василіян, де готував хор до виступів та диригував першими концертами.

З Канади Є. Садовський переїхав з родиною до Клівленду на посаду дяка-диригента при церкві

свв. Петра і Павла. Є. Садовський заснував квартет „Розвага“ та співав першим тенором у ньому. У 1955 році в Клівленді було створено громадський хор „Дніпро“, організатором якого був також і Є. Садовський. Він диригував ним до 1987 року. З хором „Дніпро“ Є. Садовський поставив „Наталку Полтавку“ та оперу „Сватання“. Є. Садовський організував при Школі св. Йосафата у Пармі дитячий хор, з яким ставив для дітей власні музичні п'єси.

Є.-О. Садовський створив біля 100 власних музичних композицій, більшість яких присвячені Україні, випустив дві платівки з піснями хору „Дніпро“. За композицію „Марш дивізії“ та інші пісні,

присвячені дивізійникам, головна управа Братства дивізійників нагородила його в 1973 році медалею св. Архистратига Михаїла, а за працю при церкві він був нагороджений медалею „За Церкву та Папу“. У 1997 році на Всеукраїнському конкурсі у Києві отримав звання лавреата за пісню „Вставай, Україно“. З подання Святішого отця Івана Павла II 24 вересня 2000 року Є.-О. Садовський був іменований лицарем Ордена св. Григорія.

В Україні його творчості присвячені були концерти в 1992 році у Золочеві, а в 2000 році – в Тернополі. Величний концерт, присвячений 90-літтю Є. Садовського, відбувся 25 жовтня 2003 року у Львові в Будинку органної та камерної музики. У концерті брали участь Львівський чоловічий хор „Гомін“, Галицький камерний хор Львова, Дитячий камерний хор „Зоринка“ з Тернополя, Народна капеля бандуристок „Червона калина“ з Золочева, інші мистецькі групи.

У Пармі 8 листопада 2003 року Катедра св. Йосафата теж вшанувала Є.-О. Садовського в зв'язку з його 90-літтям. Програма святкувань відбувалася в астродомі катедри. У концерті виступили учнівський хор Школи св. Йосафата, катедральний хор, жіноче вокальне тріо в складі Анни Келер, Дарії Раковської і Христини Глабше. Всі пісні хорів і тріо виконувалися на музику Є.-О. Садовського, а о. митрат Михайло Ревтюк вручив йому грамоту від Владики Роберта.

У свою 100-ліття Є.-О. Садовський не полишає творчу працю над новими композиціями. Щастя, Йому, Боже на многії літа!

Клівленд

Пам'яті визначного...

(Закінчення зі стор. 12)

ві, Києві, Москві та Петербурзі, а місцем трирічного заслання стали його рідні Перешори. Тут він написав „Розмови про сільське господарство“, де виклав свій досвід господарювання.

На думку Т. Осташко, Є. Чикаленка без перебільшення можна назвати впливовим конструктором українського національно-визвольного руху, трибуною якого у першому десятилітті ХХ ст. стала газета „Рада“, ним заснована і ним видавана. „Рада“ була для Є. Чикаленка справою життя, він прагнув

нею об'єднати інтелігенцію різних напрямків, адже зрозуміло, що розшарування за партійним принципом відтягувало українську інтелігенцію від загальнонаціональної справи.

Є. Чикаленко – ініціатор створення товариства „Просвіта“ у Києві та Одесі, співзасновник Загальної української безпартійної організації, згодом – Товариства українських поступовців (1908-1917) і Союзу автономістів-федералістів (1917), Української демократичної партії (1904), Української радикально-демократичної партії (1905) і Української партії соціалістів-федералістів (1917). В українській історії початку ХХ ст. не було жодно-

го національного свята, громадської справи, культурно-просвітницького заходу, який би він оминув своєю увагою. В дусі національної свідомості він виховав також й усіх своїх дітей. Хворий та без засобів на життя, здалека від родини, Є. Чикаленко провів останні роки свого життя у вигнанні – спочатку у Відні (Австрія), а згодом – у Подебрадах (Чехія), де й помер 20 червня 1929 року.

Підсумовуючи, д-р Т. Осташко ствердила, що „правильний курс“ Є. Чикаленка є неоціненним дороговказом для сучасної української інтелігенції, безприкладним зразком служіння національним інтересам свого народу.

У ході доповіді присутні мали змогу переглянути унікальні світлинки, пов'язані з життям та діяльністю Є. Чикаленка, які знаходяться в архівах Української Вільної Академії Наук (УВАН) у Нью-Йорку і за які Т. Осташко подякувала присутнім на викладі президентові УВАН проф. Альбертові Кіпі та архівістові академії Тамарі Скриці.

Слухачі отримали вичерпні відповіді на запитання стосовно взаємин Є. Чикаленка з Дмитром Донцовим, Володимиром Винниченком, В. Липинським та мали нагоду переглянути „Спогади“ та „Щоденник“ Є. Чикаленка.

Прес-служба
Товариства „Свята Софія“

LVIV EXPRESS
PARCEL SERVICES

1111 East Elizabeth Ave. Linden, New Jersey 07036 (908) 925-0717

PACKAGES TO UKRAINE
BELORUSSIA • RUSSIA • POLAND • ESTONIA • LATVIA • LITHUANIA • SLOVAKIA

МОРЕМ мінімум 10 фунтів	ЛІТАКОМ 2-3 тижні мін. 10 фунтів	ДОЛЯРИ Пересилка і доставка	ЕЛЕКТРОНІКА 220 V
---	---	--	--

15 років в бізнесі чесної і добросовісної праці.
Полагоджуємо митні справи.
У зв'язку з розширенням компанія пошукує агентів до співпраці.
Доставляємо пакети до України, Білорусі, Росії, Польщі, Естонії, Литви, Латвії, Словачії.
Підбираємо пакети з дому безкоштовно.
Пересилка пакочок через UPS для клієнтів з інших штатів.

Call Toll Free 1-800-965-7262

Інтенсивні Курси Англійської Мови

Всі рівні володіння мовою • Англійська мова для підприємництва
Вдосконалення вміння писати і читати • Підготування до іспиту TOEFL
Повний вибір курсів Apple iMac Photoshop та Office for Mac
"English through the Arts" - Центр Діяльності

Spanish-American Institute

служить міжнародним студентам на Times Square від 1955 р.

215 West 43 Street, Times Square, NY 10036
Тел.: 212-840-7111 • Факс: 212-719-5922

Info@sai2000.org • www.sai2000.org

SKYPE: StudentClub • www.FaceBook.com/StudentClub

*This school is authorized under Federal Law to enroll non-immigrant alien students.
Registered by the Department of Education of the State of New York.*

Top four reasons to sign on to Bill Pay with Self Reliance New York*

- 1. E-statements**
- 2. No check to write**
- 3. No envelopes to lick**
- 4. No stamps to stick**

Just a click!

www.selfreliancenewyork.org

SELF RELIANCE NEW YORK

Federal Credit Union

A full service financial institution serving the Ukrainian American community since 1951.

MAIN OFFICE: 108 Second Avenue New York, NY 10003 Phone: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251

KERHONKSON:

6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: 845-626-2938
Fax: 845 626-8636

UNIONDALE:

226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: 516-565-2393
Fax: 516-565-2097

ASTORIA:

32-01 31st Ave
Astoria, NY 11106
Tel: 718-626-0506
Fax: 718-626-0458

LINDENHURST:

225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: 631 867-5990
Fax: 631 867-5989

Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed by the full faith and credit of the United States government,

NCUA

the National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency.

* Member must maintain a share draft (checking) account at Self Reliance (NY) FCU.

Ділимося сумною вісткою, що в суботу, 13 квітня 2013 року, після довгої і важкої хвороби, відійшов у Божу вічність на 87-му році життя, наш дорогий і незабутній Чоловік, Тато, Брат і Вуйко

св. п.

Остап Захарків

нар. в Бережанах.

Ще з молодих літ належав до ОУН. Приїхавши до Америки був покликаний до армії, в якій служив під час Корейської війни.

О. Захарків був активним і сумлінним членом, працівником української громади в Рочестері. Належав до УККА і деякий час був головою місцевого відділу. Рівно ж був довголітнім головою ООЧСУ. Тому що любив спорт, а особливо копаний м'яч, був тренером дружини копаного м'яча в СУМА.

У смутку залишилися:

дружина - Лідія
син - Володимир
сестра - Стефанія Мороз
племінниці - Оксана Fuller, Галина Курило, Ірина Nash, Віра Boettcher
племінники - Любомир Курило, Володимир Курило, Любомир Білик, Юрій Білик, Юрій Ельшешевський, Тарас Мороз

Похоронні відправи відбулися в середу, 17 квітня 2013 року з церкви св. Йосафата. Похоронений на Holy Sepulchre cemetery в Рочестері, Н. Й.

Щиро дякуємо всім, що взяли участь у похоронних відправах, як рівнож тим, що склали пожертви на церкву св. Йосафата та на УККА.

Вічна Йому пам'ять!

Кожного дня відходять у вічність рідні, друзі, приятелі, й так 5 квітня 2013 року залишила нас в пансіоні свв Петра і Павла в Торонто, Онт.

св. п.

Соня Гальчук (дівоче Микитюк)

нар. 1 травня 1926 року в Коломиї. Соня належала

до управи жіночої організації О.У.К. Переживала за долю України бо її брат загинув під Бродами.

Похоронні відправи відбулися в похоронному заведенні Кардинала та в церкві св. Миколая в Торонто. Тіло поховано на цвинтарі в Бурлінгтоні.

У смутку залишилися:

чоловік Славко, доньки Рома і Христя з їхніми родинами, внуки Марко і Том з їхніми родинами, друзі і приятелі в Канаді й Америці
Пожертви в пам'ять покійної можна складати на Шевченківську фундацію або Дітям Чорнобиля.

Вічна їй пам'ять!

З волі Всевишнього, на Україні на 88-му році життя, після тяжкої недуги відійшов у вічність

св. п.

Володимир Мартинковський

нар. в с. Колоколин, Рогатинського р-ну, Станіславівської обл.

Похорон відбувся 4 липня 2012 року на цвинтарі м. Моршин, Львівська обл., Україна.

Родина просить о молитви за душу Покійного.

Вічна Йому пам'ять!

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available
anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами
на цвинтарі в С. Бавнд Бруку
і перенесенням тлінних останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина ДМИТРИК

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009
(212) 674-2568

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ
З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ
ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ,
СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ ТА ІНШИХ.

Oblast Memorials

845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В НУ/НД/СТ/РА
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.

Ділимося сумною вісткою, що 10 квітня 2013 року спокійно відійшла у вічність наша дорога мама, сестра, теща, бабуся і прабабуся

сл. п.

Зеновія Марія Бігун

Народилася 27 серпня 1923 року в Тишиці, Україна.

Чин похорону був звершений в суботу, 20 квітня 2013 року в Українській Католицькій Церкві Народження Преподобної Діви Марії в Лос-Анджелесі, Каліфорнія.

Похорон відбудеться на Голосківському Цвинтарі у Львові, Україна.

У глибокому смутку залишаються:

брат – Ярослав Шурма з дружиною Ганною у Львові
діти – п.м. Роксоляна Сацюк з мужем о. Олегом Сацюком
– Оксана Бігун з мужем Фентоном Тейлором
невістка – Марія Бігун-Думановська
внуки – Орест Бігун з дружиною Мелісою, Богданна Бігун,
– Ростислав Сацюк, Борислав Сацюк,
– Татіана Бігун Капіфалі, Адріян Бігун Капіфалі
правнуки – Алехандро Бігун і Роберт Мунйос
та ближча і дальша родина в Америці і Україні

В пам'ять покійної можна скласти пожертви на:

- Союз Українок Америки (на Фонд Сиротинців),
- Український Католицький Університет у Львові,
- United Leukodystrophy Foundation

Вічная Пам'ять!

З глибоким смутком повідомляємо рідних, приятелів, знайомих та українську громаду, що 29 березня 2013 року відійшла у Божу вічність, на 87-му році життя наша найдорожча Мама, Бабця, Прабабця і Тета

**св. п.
Ірена Мрищук**

народжена 14 травня 1926 року в Перемишлі.

Дорога наша Покійна була люблячою Мамою, Бабцею, Тетою, Тещею та щирою душею у приязні й дружбі для багатьох.

У глибокому смутку й тузі залишилися без неї її дорогі рідні, для яких була вона прикладом сили духу і творчого працюючого життя.

Коли глянути на людські терпіння й печалі, то Ірена мала здебільша щасливу долю, хоча життя її не було вкрито рожами, особливо тоді, як треба було, ще молоденькою, лишати красу рідної землі й шукати щастя-долі на вигнанні. Проте й чужина стала їй за мирну пристань серця й душі, коли Борис був супутником спільної подружньої мандрівки і батьком їхніх дітей - Ореста, Анусі і Любомира. Борис і Орест уже покійні.

Мама вмiла жити повним енергiї життям, навчила нас усіх любити й служити близьким та дальшим, які нашої помочі потребують. Вона постійно підчеркала потребу відваги, сміливості й рішучості в боротьбі за правду й справедливість, навіть тоді, коли іншим це не до вподоби. І так ми навчилися подавати дружню руку всім тим, що в біді й нещасті.

Покійна все пригадувала нам, що ми повинні бути горді зі свого українського походження, і доля нашої рідної землі мусить бути все в наших серцях. Наші українські сиротинці, шпиталі та вбогі чи старші люди чекають на нашу поміч.

З усіх наук Мама, мабуть, найбільш вагома – це потреба сильної віри та щирої молитви, бо без них наше існування - це тіло без душі.

Ми знаємо, що кожна людина приходить в цей світ і відходить з нього волею нашого Творця. Проте нам тяжко примиритися з отим неминучим відходом дорогих нам людей у далеку вічність, з котрої ніхто не вертає.

Хай стелиться Тобі, любя Мама, мирна дорога в отой далекий вічний світ, де не буде вже ні мук, ні терпінь.

Вічна Тобі пам'ять!

Христос Воскрес, дорога Мама! Воістину Воскрес!

Похоронні відправи відбулися в четвер, 4 квітня 2013 року, в Українській католицькій катедрі св. о. Миколая в Чикаго. Тіло спочило на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго.

У глибокому смутку залишилися:

- донька - Ануся Мрищук Любічіч
- зять - Андрей
- внуки - Наталія, Ілія, Арета
- син - Любомир
- внуки - Христофор, Анна, Любомир
- родина Покійного сина д-ра Ореста:
- внуки - Ляриса Мрищук Madden з чоловіком Джоном
- Орест Мрищук з дружиною Morriah
- правнуки - Кольо, Лесик, Mackenzie (Mika)
- племінниця - Ореста Мала Hale з родиною
- племінник - Іларіон Малий
- племінник - Ярослав Малий з родиною
- родини: Бутенки, Домчевські, Дорожинські, Козаки, Смішкевичі.

Пожертви в пам'ять Покійної бажуючі можуть зложити на Український Музей в Чикаго, 2249 W Superior St., Chicago, IL 60612; Tel. 312-421-8020.

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи“ спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Редакція

У глибокому смутку повідомляємо, що 2 квітня 2013 року, спокійно відійшов від нас у Божу Вічність, проживши 92 роки, наш найдорожчий Чоловік, Тато і Дідо

**св. п.
Андрій Куцина**

народжений в Україні в с. Волуйки - Олесько, Львівська область.

Похоронні відправи відбулися в п'ятницю, 5 квітня 2013 року, в Українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя у Випані, Н. Дж. Тіло покійного спочило на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н. Й.

У глибокому смутку залишилися:

- дружина - Ельвіра з дому Криніченко
- сини - Юрій з дружиною Александрою та донею Андреею
- Орест з дружиною Марією
- Богдан з дружиною Катериною та сином Миколою
- близька і дальша родина в Америці й Україні.

Хочемо висловити нашу щирю подяку нашому парохові о. Романові Мірчукові за його такі незабутні відправи Богослуження та за його так теплі прощальні слова. Також хочемо подякувати родині, друзям та знайомим що взяли так численну участь у відправах, та за ваші щирі співчуття.

Андрійку, нехай буде тобі чужа земля легкою.

Вічная пам'ять!

**Наукове Товариство ім. Шевченка
в Америці**

повідомляє своїх членів та громаду, що 17 квітня 2013 р. відійшов з цього світу Дійсний член НТШ-А,

св. п.

д-р Осип Кравченко

професор іноземних мов і літератур у Кінгс Коледж народжений 7 жовтня 1924 року у Тернополі.

Закінчив Українську державну гімназію в Тернополі 1942 р. Університет Людвіга Максиміліяна в Мюнхені 1951 р. Колумбійський університет 1960 р.

Автор багатьох наукових праць з ділянки літературознавства та мовознавства

Рідним складаємо співчуття

Вічна Йому пам'ять!

Управа НТШ в Америці

Ділимося сумною вісткою з родиною і приятелями, що у вівторок, 16 квітня 2013 року відійшла у вічність на 89-му році життя наша найдорожча Мама і Бабуся

св. п.

**Ніна Бих
з дому Сіренко**

нар. 11 червня 1923 року в Дніпропетровську.

У глибокому смутку залишилися:

- дочка Ляриса Нагнибіда з чоловіком Симоном
- син Борис з дружиною Анною
- внуки Катя й Івась Нагнибіди

Замість квітів, рідні просять складати пожертви на:

- Ukrainian Institute of America, 2 E. 79th St, New York, NY 10075
- Heartworks, 19 Route 202, Basking Ridge, NJ 07920

Вічна їй пам'ять!

МАРІЯ ДРИЧ
Ліцензований Продавець
Страхування Життя
MARIA DRICH
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

26 Perrine Ave., Jersey City, NJ 07306
Tel.: 201-647-6386
e-mail: marijkauna@yahoo.com

ЮРІЙ СИМЧИК
Ліцензований Продавець
Страхування Життя
YURIY SYMCZYK
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

2200 Route 10, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3055) • Fax: (973) 292-0900
e-mail: symczyk@unamember.com

**2200 Route 10 West, Suite 109
Parsippany, NJ 07054
(973) 538-3888 • Fax: (973) 538-3899**

ROXOLANA
INTERNATIONAL TRADE, LTD
e-mail: roxolanald@roxolana.com
web: www.roxolana.com

ROXOLANA Travel

- У нас можна замовити авіаквитки на будь-які авіакомпанії до більшості європейських країн.
- Візові послуги до України (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на літаки.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

ROXOLANA Money Service

Пошукою працю
по догляду дітей або особи
похилого віку в околиці
Самет, Н.Дж.
Тел. 914-258-7718 Ляриса.

Стоматолог з України шукає
роботу дентал-асистента або
стералізатора. Володіє українською та польською мовами.
Тел. 954-627-2011

ПОШУК ПРАЦІ
Українка шукає роботу по
догляду за людьми похилого
віку з проживанням.
Тел: 203-252-7115. Ліля

Пошукуємо жінку по догляду за
3-річним хлопчиком у Vayside,
NY. Українська мова обов'язкова.
Власне авто бажане. Два дні
на тиждень - у середу і четвер.
Тел. 646-763-0045.

**ФУНДАЦІЯ
УКРАЇНСЬКОГО
ВІЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

**ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ
ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!**

Ukrainian Free University
Foundation, Inc.
P. O. Box 1028, New York, NY 10276

**Реклама – ключ
до успішного бізнесу!**

ПАКУНКИ В УКРАЇНУ

МОРЕМ • АВІА
Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS.
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуйтеся нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте: (973) 538-3888.
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії, Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктивні пакунки з каталога.
- Медикаменти на замовлення до України.

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ В УКРАЇНУ:

\$100 - \$8	\$500 - \$12	\$900 - \$20
\$200 - \$10	\$600 - \$15	\$1000 - \$20
\$300 - \$12	\$700 - \$17	\$1500 - \$37.50
\$400 - \$12	\$800 - \$17	\$2000 - \$50

Маємо ліцензію на пересилку доларів.
Також пересилаємо в інші країни.

* Додаткова оплата за доставку.
Існують певні обмеження.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний“ з каталога
вміст пакунка:
борошно - 20 ф., гречка - 10 ф.,
олія - 1 галлон, тушонка - 3 ф., саямі - 3
ф., родзинки - 3 ф., дріжджі - 1 ф.,
кава мелена - 2 ф., шоколад - 2 плитки.
Ціна \$99 за 51 ф.

1-888-ПАКУНОК (725-8665)

Д-р Леся Зборовська Голуб
лікар психолог для дітей, молоді і дорослих
лікування страху, депресії, проблем
спілкування і поведінки

622-624 Valley Rd., Suite 6A
Upper Montclair, NJ 07043
Tel.: (973) 655-9472 Н. Дж. ліцензія S1003562

**LAW OFFICES OF
ZENON B. MASNYJ, ESQ.**

In the East Village since 1983

Serious personal injury, real estate
for personal and business use, representation of small and mid-size
businesses, securities arbitration,
divorce, wills and probate.

(By Appointment Only)

**29 EAST 7th STREET
NEW YORK, NEW YORK 10003
(212) 477-3002**

**Чи плануєте продати
Ваш
житловий будинок?**

**Подзвоніть
вперше до нас!**

Ми купуємо
будинки на 4-60 квартир
у Нью-Джерзі та Нью-Йорку.

Стефан Порада
Porada Realty Company
(201) 463 - 6607
www.PoradaRealty.com

ARKA

Нитки, тканина до вишивання,
писанкові прибори, касети, відео-
касети, CD, шкільні книжки, хустки,
кераміка, різьба.

89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

Selfreliance
Ukrainian American Federal Credit Union

**Станьте домовласником –
з допомогою “Самопоміч”**

**Позички
на хати
ВІД
*2.95%**

**Позичка може бути
наперед ухвалена
- безкоштовно!**

Самопоміч
Українсько-Американська Федеральна Кредитова Спілка

Selfreliance.Com
2332 W. Chicago Ave. Chicago IL 773-328-7500
5000 N. Cumberland Ave. Chicago IL 773-589-0077
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine IL 847-359-5911

300 E. Army Trail, Bloomingdale IL 630-307-0079
8410 W. 131st Street, Palos Park IL 708-923-1912

734 Sandford Ave. Newark NJ 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City NJ 201-795-4061
60-C.N. Jefferson Rd. Whippany NJ 973-887-2776

Where Your Money Works for You!

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

NCUA
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

Пропозиція стосується односторонніх хат і помешканевих будинків не більше 4-ох квартир, в одному з котрих живе власник. *На день 9/25/2012: ставка на 5-тирічну балун позику з 40-річною амортизацією і 20% передплатою є 2.95%; річна процентна ставка (APR) є 3.2408%. Місячні оплати на позичену суму \$100,000 мортгеджу вносять \$355.11 із кінцевою оплатою “балун” в сумі \$93,299.61 після 5-ти років. Місячна оплата не включає зобов'язуючу оплату за податки (property taxes) і страхування; дійсна сума оплати буде вищою, якщо взяти під увагу податки і страхування. Для дійсних та нових членів у визначених місцевостях. Термін пропозиції обмежений. Вимагається оцінка фінансової спроможності. Умови можуть змінюватися без попередження. За найновішою інформацією – телефонуйте до нас на безкоштовному № 1.888.222.8571.

Full Financial Services **STAR**

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО ГОЛОДОМОР 1932-1933 РОКІВ В УКРАЇНІ**НОВИНИ З НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА****Книжки, надіслані до****Вісті Фундації імені Івана Багряного**

Лютий 2012 року, ч. 138

Щиро дякуємо за підтримку Фундації!

Дописи і листи до Фундації ім. Івана Багряного,
членські внески і пожертви просимо посилати на адресу:
Bahriany Foundation, 811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights, IL 60005 USA.
Сторінку редагує Олексій Коновал.

Шановні дописувачі!

Просимо у своїх електронних листах
до редакції подавати Ваші пошто-
ві адреси та числа телефонів.

Редакція

Передплачуйте і читайте „Свободу“!Користуйтеся електронним архівом „Свободи“ на веб-сторінці www.svoboda-news.com

Щоб розмістити
рекламу у „Свободі“,
телефонуйте на
973-292-9800,
дод. 3040

НАШ АРХІВ: www.svoboda-news.com

Реклама – ключ до успішного бізнесу!

НАШ АРХІВ: WWW.SVOBODA-NEWS.COM